

Social- försäkringen i siffror 2011

Försäkringskassan

Försäkringskassan 2011
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-367-8
Grafisk produktion: Kristina Malm
Tryckeri: Lenanders Grafiska AB

Försäkringskassan
Huvudkontoret
103 51 Stockholm
Telefon 08-786 90 00
E-post: huvudkontoret@forsakringskassan.se
Läs mer om socialförsäkringen på Försäkringskassans
hemsida www.forsakringskassan.se

Socialförsäkringen i siffror 2011 kan beställas via
Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.
Priset är 120 kronor exklusive moms och porto.

Förord

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan.

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd utan också för samhällsekonomin. År 2010 fick drygt 3,2 miljoner personer minst en utbetalning från Försäkringskassan, vilket motsvarar omkring 54 procent av Sveriges befolkning i åldrarna 16-64 år. De totala utgifterna för de försäkringar och bidrag som administrerades av Försäkringskassan utgjorde cirka 211 miljarder kronor, eller motsvarande 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med *Socialförsäkringen i siffror 2011*. Jacob Stavstedt har författat kapitlet om socialförsäkringens finansiella omfattning, Helena Bertilsson kapitlen om registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning och annan utbetalning samt Andrea Kolk kapitlet om ekonomisk trygghet för familjer och barn. Marie Mulder har varit redaktör för publikationen.

Stockholm i september 2011

Adriana Lender
Generaldirektör

Socialförsäkringens finansiella omfattning	8
Socialförsäkringens utgifter	8
Socialförsäkringens finansiering	13
Registrerade försäkrade	15
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	18
Föräldrapenning	18
Jämställdhetsbonus	22
Tillfällig föräldrapenning för vård av barn	23
Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption	26
Tillfällig föräldrapenning för kontakt dagar	28
Graviditetspenning	29
Barnbidrag	30
Vårdbidrag	32
Underhållsstöd	36
Bostadsbidrag	38
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning	40
Sjukpenning	40
Arbetslivsinriktad rehabilitering	44
Sjukersättning och aktivitetsersättning	46
Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning	51
Närståendepenning	53
Arbetsskadeersättning	54
Tandvård	56
Handikappersättning	60
Assistansersättning	62
Bilstöd	64
Annan utbetalning	66
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	66
Publicerat av Försäkringskassan	68

Inledning

Den svenska socialförsäkringen syftar till att ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden och omfattar alla som bor eller arbetar i Sverige. I de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar ingår främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning. Från och med januari 2010 administrerar Pensionsmyndigheten försäkringar och bidrag som betalas ut till pensionärer. Dessa ersättningar inkluderas inte i denna publikation.

Under år 2010 fick omkring 3,2 miljoner personer minst en utbetalning från Försäkringskassan, vilket motsvarar 54 procent av Sveriges befolkning i åldrarna 16–64 år. Socialförsäkringens utgifter var totalt 211 miljarder kronor, eller motsvarande drygt 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP). Lite mer än hälften av utgifterna gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning, närmare en tredjedel till barn och familjer samt resterande del till andra ersättningar inom främst arbetsmarknadsområdet samt till administration.

Socialförsäkringen beskrivs i *Socialförsäkringen i siffror 2011* i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt annan utbetalning. Några av de mått som beskrivs för ett antal försäkringar och bidrag är antal mottagare, utbetalt belopp och genomsnittlig ersättning. Statistiken som presenteras avser vanligtvis helåret 2010, alternativt december 2010.

Försäkrade har olika behov av socialförsäkringen och nyttjar den på olika sätt. Därför redovisas statistiken fördelat på kön och ålder, samt i vissa fall på födelseregion och län.

På Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se, finns en PDF-version av *Socialförsäkringen i siffror 2011* samt ett diagramunderlag som länkar till den underliggande statistiken. Ytterligare statistikuppgifter finns även på Försäkringskassans hemsida för officiell och annan statistik, <http://statistik.forsakringskassan.se/>. Frågor om statistiken kan också ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Läsanvisningar

I begreppet socialförsäkring inkluderas i *Socialförsäkringen i siffror 2011* enbart försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan. Detta innebär att försäkringar och bidrag inom socialförsäkringen som administreras av Pensionsmyndigheten inte inkluderas, till exempel ålderspension, efterlevandestöd till barn, pensionsrätt för barnår m.m. Detta gör att uppgifter om till exempel socialförsäkringens utgifter för olika utgiftsområden kan skilja sig åt från vad som rapporterats i andra sammanhang.

För varje försäkring och bidrag som är inkluderad i *Socialförsäkringen i siffror 2011* finns en regelruta som beskriver regelverket för samma år som statistiken avser, det vill säga för år 2010. Denna regelruta ska på ett överskådligt och lättbegripligt sätt hjälpa läsaren att sätta statistiken i sitt sammanhang och är inte att betrakta som ett formellt regelverk för den försäkring eller bidrag den avser. I de fall där regelverket har ändrats under året redovisas de regler som gällde senast under det aktuella året. Formell information om regelverket finns på Försäkringskassans hemsida, www.forsakringskassan.se.

Enbart aktuella begrepp enligt socialförsäkringsbalken används, trots att dessa inte hade trätt i kraft för referensåret 2010. Till exempel används begreppet graviditetspenning i stället för havandeskapspenning, fastän detta namnbyte skedde först 1/1 2011. Detta för att möjliggöra för läsaren att lättare kunna relatera *Socialförsäkringen i siffror 2011* till annan aktuell publicerad information, statistik och analyser hos Försäkringskassan.

Retroaktiva beslut, omprövningar, indrag med mera kan göra att statistik som tas ut vid olika tillfällen från Försäkringskassans datalager skiljer sig något åt. Därmed kan uppgifter om till exempel antal mottagare som redovisas skilja sig något från vad som har redovisats i andra sammanhang.

I begreppet "dagar" innefattas genomgående enbart så kallade nettodagar, det vill säga att till exempel två dagar med 50 procent ersättning räknas som en nettodag. Detta är en förändring mot tidigare års publikationer, vilket gör att till exempel måttet genomsnittligt antal ersatta dagar kan skilja sig åt från vad som rapporterats tidigare år.

Alla uppgifter om utgifter, medelbelopp, antal dagar i medeltal med mera är avrundade. Totaluppgifter eller uppgifter för samtliga individer bygger däremot på beräkningar av icke-avrundade värden.

För beräkning av storleken på inkomstrelaterade dag ersättningar vid till exempel sjukpenning, graviditetspenning och föräldrapenning multipliceras ersättningsnivån (80 eller 75 procent) med en så kallad omräkningsfaktor som år 2010 är 0,97. Nivån på omräkningsfaktorn fastställs av riksdagen. Ersättningen vid inkomstrelaterade dag ersättningar är därför knappt 80 eller 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

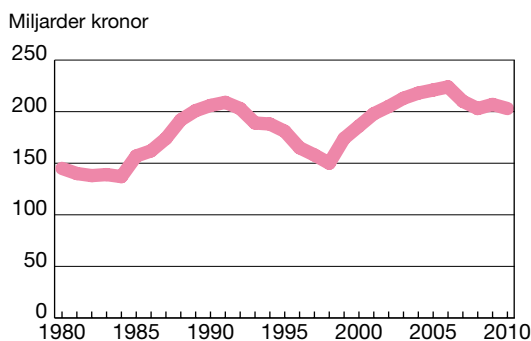
Diagrammet "Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning per födelseregion i december 2010" har åldersstandardiserats. Detta eftersom åldersstrukturen varierar för olika födelseregioner, vilket är viktigt att ta hänsyn till då förekomsten av sjukdom varierar med ålder. En åldersstandardisering innebär att åldersstrukturen har justerats att bli lika för olika födelseregioner.

Dag ersättningarnas storlek beräknas olika beroende på om det är en tim-/dagberäknad ersättning (t.ex. tillfällig föräldrapenning) eller en kalenderdagsberäknad ersättning (t.ex. föräldrapenning). Detta innebär att trots att den maximala ersättningen baseras på 7,5 respektive 10 prisbasbelopp för tillfällig föräldrapenning och föräldrapenning så kan ändå det genomsnittliga dagbeloppet för tillfällig föräldrapenning överstiga det för föräldrapenning.

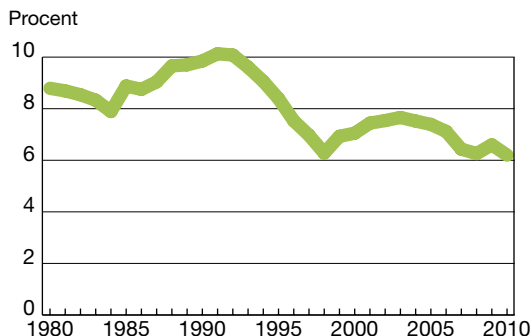
Socialförsäkringens finansiella omfattning

Socialförsäkringens utgifter

Socialförsäkringens utgifter definieras här som utgifter för försäkringar och bidrag som under år 2010 administrerades av Försäkringskassan, det vill säga främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning.

Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i 2010 års priser. År 2010 var socialförsäkringens utgifter för de förmåner som administreras av Försäkringskassan (exklusive administration) totalt 203 miljarder kronor. Mellan år 1992 och 1998 minskade utgifterna, främst på grund av utgiftsdämpande regeländringar såsom sänkta ersättningsnivåer samt införande av sjuklöneperiod och karensdag i sjukförsäkringen. Utgiftsökningen från år 1999 beror bland annat på de snabbt stigande utgifterna inom sjukförsäkringen. Utgiftsminskningen från 2006 beror främst på minskade kostnader för sjukpenning och sjukersättning. Socialförsäkringens utgifter år 2010 inklusive administrationskostnader var knappt 211 miljarder kronor.

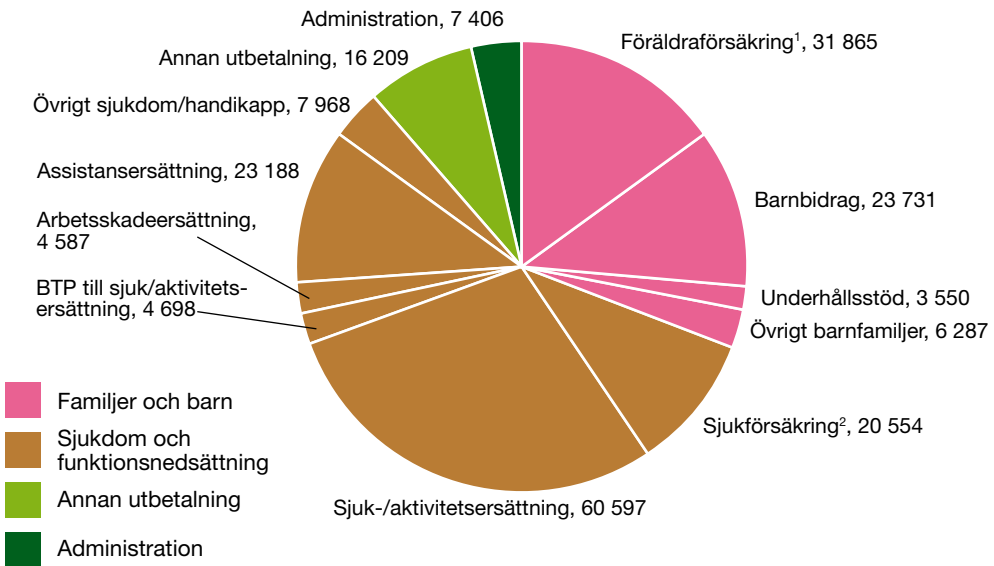
Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i förhållande till brutonationalprodukten (BNP). Utbetalningarna från socialförsäkringen utgör en betydande del av samhällsekonomin. År 2010 motsvarade dessa utbetalningar 6,2 procent av BNP, vilket är den lägsta nivån under de senaste 30 åren. Socialförsäkringens utgifter inklusive administrationskostnader motsvarade 6,4 procent av BNP år 2010.

Utgifter per utgiftsområde/förmån, miljoner kronor	2008	2009	2010
<i>Ekonomisk trygghet för familjer och barn</i>			
Föräldrapenning	24 058	25 224	26 488
Tillfällig föräldrapenning	4 646	4 641	4 852
Graviditetspenning	508	522	525
Barnbidrag	23 389	23 364	23 731
Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar	3 223	3 372	3 493
Vårdbidrag	2 679	2 789	2 766
Underhållsstöd	3 724	3 645	3 550
Adoptionskostnadsbidrag	28	29	28
Totalt	62 255	63 586	65 433
<i>Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning</i>			
Sjukpenning	24 638	20 628	18 449
Rehabiliteringsersättningar	1 894	2 140	1 990
Närståendepenning	76	90	115
Tandvård	3 867	5 503	4 897
Sjukvård i internationella förhållanden	361	608	579
Sjuk-/aktivitetsersättning	69 633	67 804	60 597
Bostadstillägg	4 359	4 467	4 698
Handikappersättning	1 192	1 242	1 226
Arbetsskadeersättning	5 425	5 156	4 587
Bilstöd	200	222	259
Assistansersättning	19 858	21 753	23 188
Bidrag till landsting	1 000	1 000	1 000
Övrig ersättning	7	7	6
Totalt	132 510	130 620	121 592
<i>Annan utbetalning</i>			
Aktivitetsstöd	6 738	10 293	16 157
Dagpenning för värnpliktiga	3	3	0
Familjebidrag för värnpliktiga	41	29	31
Övrigt	22	19	21
Totalt	6 805	10 344	16 209
Administration	7 701	7 447	7 406
Totalt	209 271	211 998	210 640

Socialförsäkringens utgifter 2008-2010 i miljoner kronor (löpande priser). För ett utgiftsområde, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning, har utgifterna minskat successivt mellan 2008 och 2010. Detta beror främst på minskade utgifter för sjukpenning och sjukersättning. Utgifterna för Ekonomisk trygghet för familjer

och barn har däremot ökat, vilket bland annat förklaras av att antal födda barn ökat. Inom kategorin Annan utbetalning dominerar utgifterna för aktivitetsstöd, den ersättning som betalas till personer som medverkar i arbetsmarknadsprogram. Ökningen beror på hög arbetslöshet och ökade arbetsmarknadspolitiska insatser.

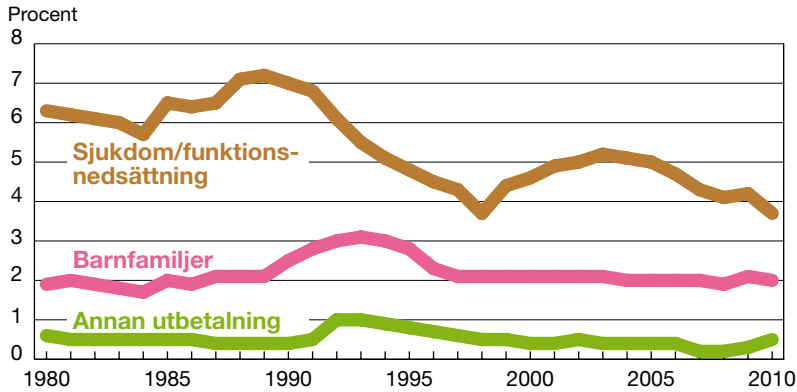

¹ Inkluderar föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning.

² Inkluderar sjukpenning, rehabiliteringsersättningar och närståendepenning.

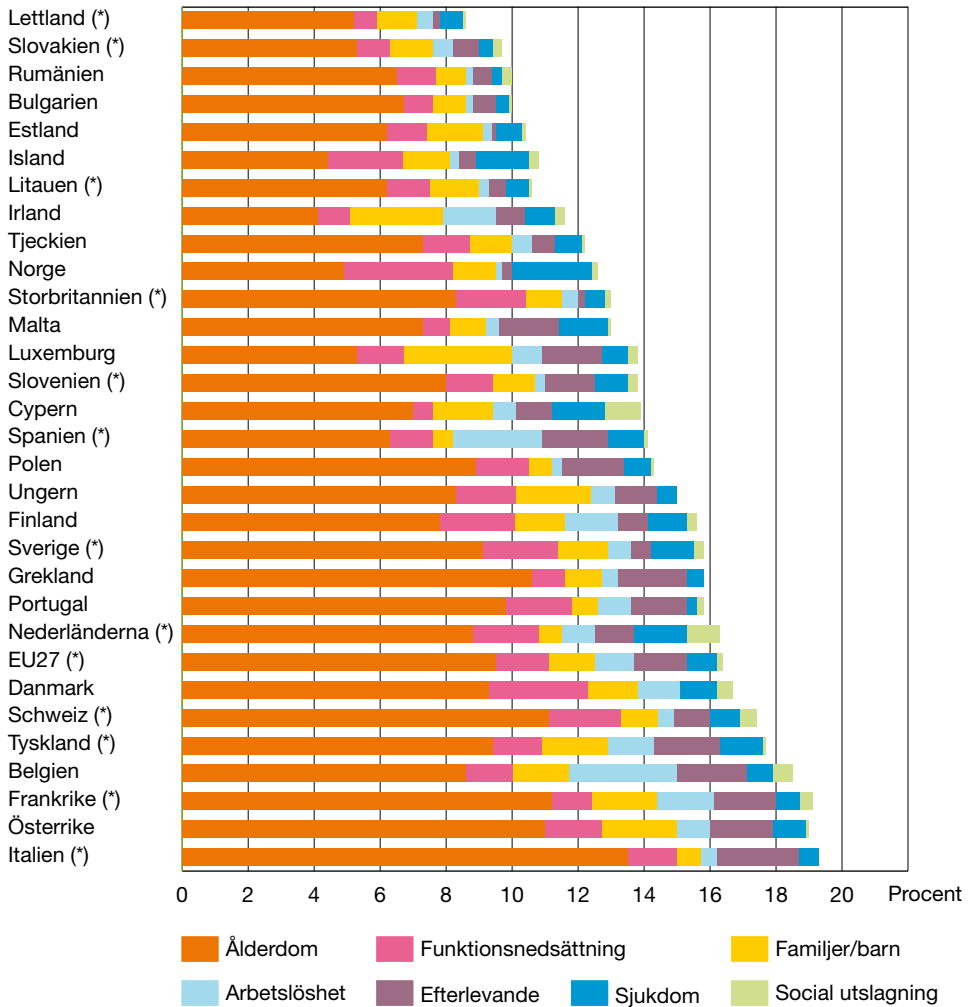
Utgifternas fördelning 2010 (miljoner kronor). Lite mer än hälften av socialförsäkringens utgifter (58 procent eller 122 miljarder kronor) gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning. Till barnfamiljer gick 31

procent av utgifterna (65 miljarder kronor). Därutöver finns vissa andra ersättningar, främst inom arbetsmarknadsområdet (drygt 16 miljarder kronor). Resterande del var utgifter för administration (drygt 7 miljarder kronor).

Utgiftsområden i förhållande till BNP. Utgifterna för sjukdom och funktionsnedsättning ökade under senare delen av 1980-talet, men sjönk därefter från drygt 7 procent av BNP år 1989 till knappt 4 procent av BNP år 1998. Nedgången berodde bland annat på minskad sjukfrånvaro, införande av sjuklöneperioden, sänkning av ersättningsnivåer samt att landstingen fick ta över kostnadsansvaret för

läkemedel. Mellan 1998 och 2003 steg utgifterna i förhållande till BNP på grund av den ökade sjukfrånvaron. Därefter har utgifterna återigen minskat. Ersättningar till barn och familjer ökade i förhållande till BNP i början av 1990-talet på grund av stora barnkullar. Under andra hälften av 1990-talet sjönk återigen utgifterna i förhållande till BNP och har därefter legat stabilt på drygt 2 procent.

(*) Preliminära siffror
 Källa: Eurostat (2010)

Offentliga transfereringar i förhållande till BNP år 2008 i Sverige och andra europeiska länder. Offentliga transfereringar innefattar förutom socialförsäkringen även arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd. Sveriges andel offentliga transfereringar till hushåll i förhållande till BNP är på motsvarande nivå som EU-genomsnittet, ungefär 16 procent. De baltiska länderna

har bland de lägsta andelarna, mellan 8 och 10 procent. Det finns stora skillnader hur olika länder använder sig av offentliga transfereringar och direkta tjänster för att möta behoven inom socialförsäkringssystemet. Exempel på direkta tjänster är skattereduktioner och subventionerade daghemsplatser och de ingår inte i denna sammanställning.

Socialförsäkringens finansiering

Socialförsäkringen finansieras av avgifter, statliga medel samt av övriga inkomster, till exempel ersättningar från kommuner.

Miljoner kronor	Inkomster			Summa	Utgifter			Över-/underskott
	Avgifter	Statliga medel enl. lag	Övrigt		Utbetalningar ⁴	Administration	Summa	
Föräldraförsäkring ¹	27 079	–	–	27 079	31 340	1 135	32 475	–5 396
Barnbidrag	–	23 978	–	23 978	23 731	247	23 978	–
Bostadsbidrag till barnfamiljer m.fl.	–	3 723	–	3 723	3 493	230	3 723	–
Vårdbidrag	–	2 945	–	2 945	2 766	179	2 945	–
Underhållsstöd	–	2 420	1 499	3 919	3 550	369	3 919	–
Sjukförsäkring ²	74 574	14 941	–	89 515	81 677	3 585	85 262	4 253 ³
Bidrag till landsting	–	1 000	–	1 000	1 000	..	1 000	–
Tandvård	–	5 103	–	5 103	4 897	206	5 103	–
Sjukvård i internationella förhållanden	–	618	–	618	579	39	618	–
Handikappersättning	–	1 317	–	1 317	1 226	91	1 317	–
Aktivitetsstöd	16 157	698	–	16 855	16 157	698	16 855	–
Arbetskad ersättningar m.m.	8 370	48	46	8 464	4 587	242	4 829	3 635
Bilstöd	–	285	–	285	259	26	285	–
Assistansersättning	–	19 096	4 309	23 405	23 188	217	23 405	–
Bostadstillägg	–	4 834	–	4 834	4 698	136	4 834	–
Övriga ersättningar	17	71	5	92	86	6	92	–
Summa	126 197	81 077	5 859	213 132	203 234	7 406	210 640	2 493

¹ Omfattar föräldrapenning och tillfällig föräldrapenning, dock inte graviditetspenning vilken finansieras med sjukförsäkringsavgiften.

² Omfattar sjukpenning, rehabiliteringspenning och andra rehabiliteringsersättningar, sjuk- och aktivitetsersättning, graviditetspenningpenning samt närståendepenning.

³ Skillnaden mellan influten sjukförsäkringsavgift och de utgifter som denna enligt lag ska finansiera.

⁴ Beloppen innefattar även statliga ålderspensionsavgifter.

Socialförsäkringens inkomster och utgifter 2010 i miljoner kronor. År 2010 var inkomster av socialavgifter 126 miljarder kronor. Därtill var den del som finansieras av statliga medel (skatter) 81 miljarder kronor (38 procent av utgifterna). Ersättningar från kommuner, underhållsskyldiga eller liknade motsvarade

knappt 3 procent av utgifterna. Av de försäkringsgrenar som finansieras med avgifter gav sjuk- och arbetskadeförsäkringen under 2010 ett överskott på knappt 8 miljarder kronor. Samtidigt gav föräldraförsäkringen ett underskott på drygt 5 miljarder kronor.

Avgiftssatser i procent	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Ålderspensionsavgift ¹	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21	10,21
Efterlevandepensionsavgift ¹	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
Sjukförsäkringsavgift							
– Arbetsgivaravgift	11,08	10,15	8,64	8,78	7,71	6,71	5,95
– Egenföretagare	11,81	11,12	9,61	9,61	7,93	6,93	6,04
Föräldraförsäkringsavgift ¹	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2
Arbetskkadeavgift ¹	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68	0,68
Arbetsmarknadsavgift							
– Arbetsgivaravgift	3,7	4,45	4,45	4,45	2,43	2,43	4,65
– Egenföretagare	1,16	1,91	1,91	1,91	0,5	0,5	2,11
Allmän löneavgift ¹	3,13	3,07	4,4	4,4	7,49	7,49	6,03
Arbetsgivaravgift totalt	32,7	32,46	32,28	32,42	32,42	31,42	31,42
Egenavgifter totalt	30,89	30,89	30,71	30,71	30,71	29,71	28,97 ²

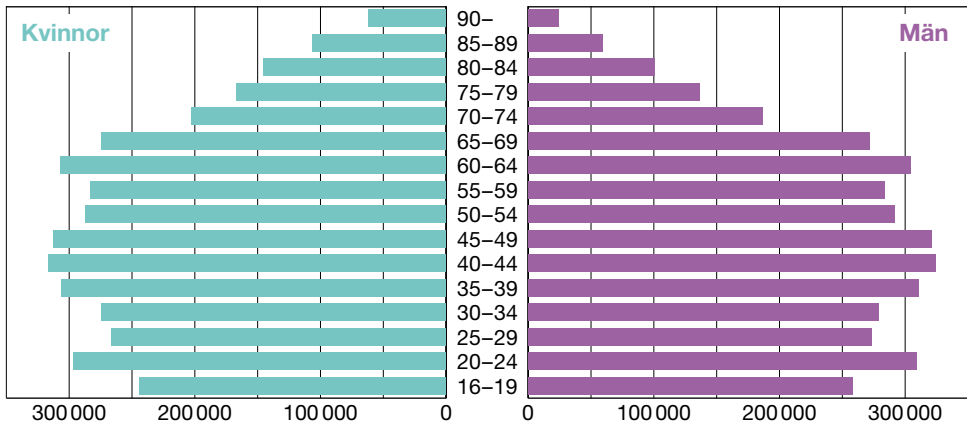
¹ Arbetsgivar- och egenavgifter har samma avgiftssats.

² Från den 1 januari 2010 till och med den 30 juni uppgick sjukförsäkringsavgiften i egenavgifterna till 6,78 procent. Egenavgiften totalt uppgick då till 29,71 procent. Sjukförsäkringsavgiften sänktes från och med den 1 juli 2010 med 0,74 procentenheter till följd av förlängd karenstid för enskilda näringsickare. Lagen tillämpas på inkomst som uppbärs efter den 30 juni 2010.

Lagstadgade avgifter till socialförsäkringen i procent av respektive avgiftsunderlag. Avgiftsunderlaget för de sociala avgifterna består av lönesumman för anställda och egenföretagare. Avgifterna betalas in av arbetsgivare respektive egenföretagare. Vissa förändringar i avgifterna mellan 2004 och 2008 har kompensats med motsvarande förändringar i den så kallade allmänna löneavgiften (en avgift som inte är kopplad till någon

särskild socialförsäkringsförmån). De totala arbetsgivaravgifterna har därför legat stabilt på lite över 32 procent fram till år 2009. Då sänktes sjukförsäkringsavgiften med en procentenhet medan övriga avgifter var oförändrade. Den totala avgiften sänktes därmed med en procentenhet. Under 2010 sänktes sjukförsäkringsavgiften ytterligare medan arbetsmarknadsavgiften höjdes.

Registrerade försäkrade

Registrerade försäkrade i december 2010.

I Sverige är en person försäkrad i det svenska socialförsäkrings-systemet om han eller hon bor eller arbetar här. Detta innebär att personen har rätt till olika typer av försäkringar och bidrag.

Bosättningsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som bor i Sverige under en längre tid än ett år. Den bosättningsbaserade försäkringen upphör vanligtvis för personer som inte längre anses vara bosatta i Sverige.

Arbetsbaserade försäkringar och bidrag omfattar i regel alla som till exempel är anställda eller egna företagare i Sverige. Avsikten med arbetsbaserade försäkringar och bidrag är att de ska täcka någon form av inkomstbortfall.

Alla försäkrade svenska och utländska medborgare som har fyllt 16 år och som är bosatta i Sverige är registrerade hos Försäkringskassan.

Regler 2010

Födelseregion	Antal registrerade försäkrade 16–64 år		
	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	3 246 206	3 201 941	6 448 147
Norden utom Sverige	137 992	99 111	237 103
EU 27 ¹ utom Norden	107 186	96 478	203 664
Övriga Europa	89 067	80 216	169 283
Afrika söder om Sahara	35 057	35 157	70 214
Asien utan Mellanöstern	72 487	42 069	114 556
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	118 587	138 835	257 422
Nordamerika	11 574	12 325	23 899
Sydamerika	29 192	26 898	56 090
Oceanien	1 106	1 932	3 038
Samtliga²	3 848 454	3 734 962	7 583 416

¹ I EU 27 inkluderas europeiska unionens samtliga 27 medlemsstater.

² Registrerade försäkrade där uppgift saknas om födelseregion (omkring 20 stycken) inkluderas inte i tabellen.

Registrerade försäkrade i december 2010 fördelat på födelseregion.

Av de knappt 7,6 miljoner registrerade försäkrade hos Försäk-

ringskassan år 2010 är 85 procent inrikesfödda, medan 15 procent är födda i ett annat land än Sverige.

Regler 2010

Försäkrade som har rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är de som genom förvärvsarbete beräknas tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet per år. Under år 2010 motsvarar det en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) på omkring 10 200 kronor. Att ha

rätt till en sjukpenninggrundande inkomst är en grundförutsättning för att vara berättigad till inkomstrelaterade dagersättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning.

	Antal registrerade försäkrade 19–64 år			Skattad andel med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst, procent		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	2 238 779	2 336 073	4 574 852	88	88	88
Norden						
utom Sverige	84 931	65 791	150 722	79	79	79
EU 27						
utom Norden	73 866	66 938	140 804	74	81	77
Övriga Europa	72 786	65 519	138 305	71	77	74
Afrika söder						
om Sahara	28 564	28 683	57 247	56	65	61
Asien utan						
Mellanöstern	63 267	34 869	98 136	70	76	72
Mellanöstern, Nordafrika						
och Turkiet	102 342	121 941	224 283	54	69	62
Nordamerika	9 074	9 988	19 062	73	77	75
Sydamerika	25 469	23 755	49 224	77	81	79
Oceanien	949	1 732	2 681	72	80	77
Samtliga	2 700 027	2 755 289	5 455 316	84	86	85

Försäkrade med rätt till en sjukpenninggrundande inkomst skattas här med de som har en pensionsgrundande inkomst (PGI) på minst 24 procent av prisbasbeloppet (exklusive de som har inkomstrelaterad sjuk- eller aktivitetsersättning samt de som saknar sjukpenninggrundande inkomst och får föräldrapenning på garantinivå).

**Skattad andel försäkrade i åld-
rarna 19–64 år med rätt till en
sjukpenninggrundande inkomst
i början av år 2010.** Andelen med
rätt till en sjukpenninggrundande
inkomst är högst bland inrikes-
födda och lägre bland utrikesfödda
år 2010. Omkring 88 procent av
inrikesfödda kvinnor och män har
möjlighet att få inkomstrelaterade
dagersättningar som till exempel
sjukpenning, graviditetspenning
och tillfällig föräldrapenning.
Bland registrerade försäkrade
kvinnor och män födda i Mellan-
östern, Nordafrika och Turkiet har
54 procent respektive 69 procent

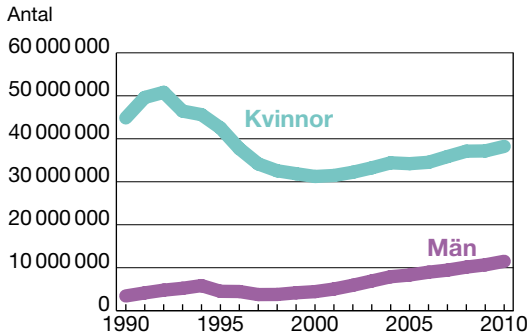
rätt till en sjukpenninggrundande
inkomst. Den främsta förklaringen
till att andelen är lägre är att
arbetsmarknadsanknytningen är
sämre för personer födda i dessa
regioner jämfört med inrikesfödda.

Exakt uppgift om andelen för-
säkrade med rätt till en sjukpen-
ninggrundande inkomst saknas.
Detta eftersom bedömningen
huruvida en person har rätt till en
sjukpenninggrundande inkomst
görs när han eller hon ansöker om
inkomstrelaterade dagsättningar.
Uppgifterna bygger därför på en
skattning.

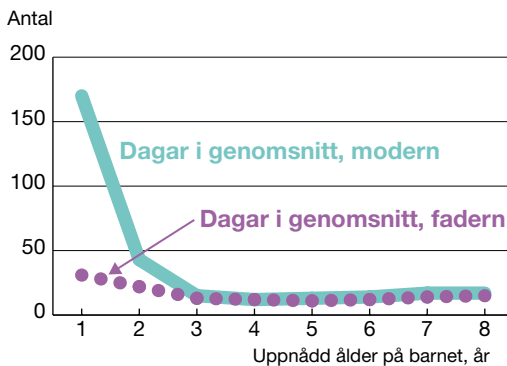
Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Föräldrapenning

Föräldrapenningen ska underlätta båda föräldrarnas möjlighet att kombinera föräldraskap med arbete eller studier.

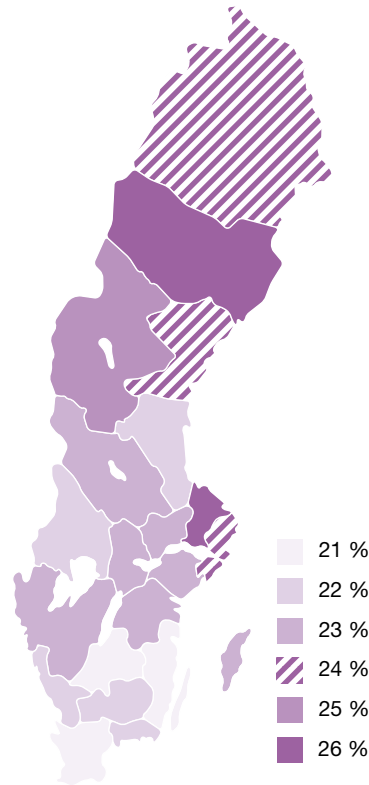
Dagar med föräldrapenning. De uttagna dagarna med föräldrapenning var flest i början av 1990-talet och sjönk därefter under några år i samband med det minskade barnafödandet. I början av 2000-talet ökade åter barnafödandet och likaså de uttagna dagarna med föräldrapenning. Under tidsperioden har det skett ett flertal förändringar i regelverket gällande bland annat antal ersatta dagar och ersättningsnivåns storlek. År 2010 betalades det ut närmare 50 miljoner dagar med föräldrapenning, varav 77 procent till kvinnor. Männens uttag av dagar har ökat under tidsperioden. Från att ha tagit ut 7 procent av de utbetalade dagarna år 1990 tog männen ut 23 procent av dagarna under år 2010.

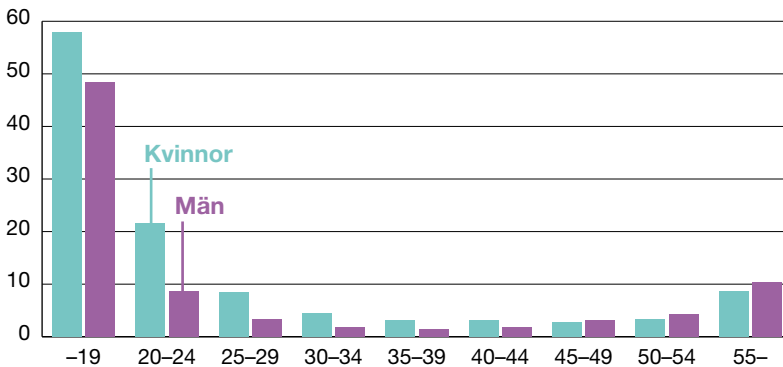
Genomsnittligt antal uttagna dagar med föräldrapenning vid olika åldrar för barn födda år 2002. För de barn som föddes år 2002 togs de allra flesta föräldrapenningdagarna ut upp till barnet var ett år och då främst av kvinnor. Skillnaden i genomsnittligt antal uttagna dagar med föräldrapenning mellan kvinnor och män minskar när barnets ålder ökar.

Mäns andel av föräldrapenningdagarna per län år 2010. Av alla dagar med föräldrapenning som betalades ut under år 2010 tog männen ut 23 procent. Andelen var högst i Västerbottens län (drygt 26 procent) och lägst i Jönköpings län (21 procent). Inom många av länen var spridningen mellan olika kommuner stor. Till exempel var andelen högre i kommuner där det finns större universitetsstäder (exempelvis Umeå, Uppsala och Lund) än i glesbygdskommuner.

Männens andel av föräldrapenningdagarna är även beroende av hur många föräldrapenningdagar kvinnorna tar ut. Detta innebär att trots att det kan finnas skillnader i andel mellan två län så kan männens genomsnittliga uttag per barn vara detsamma, skillnaden i andel beror då snarare på att kvinnornas uttag varierar mellan länen.

Procent

Andel mottagare av föräldrapenning på enbart grundnivå år 2010.

Av mottagarna av föräldrapenning i åldersgruppen 19 år eller yngre hade knappt 58 procent av kvinnorna och knappt 49 procent av männen enbart föräldrapenning på grundnivå år 2010. Antalet mot-

tagare av föräldrapenning i den yngsta åldersgruppen är dock få.

Andelen med föräldrapenning på enbart grundnivå sjunker med stigande ålder på föräldrarna fram till 50 års ålder, då andelen åter börjar öka.

**Regler
2010**

Föräldrar kan få föräldrapenning med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till föräldrarnas inkomst. Det finns en grundnivå på 180 kronor per dag för föräldrar med låga eller inga inkomster. För de resterande 90 dagarna får föräldern ersättning motsvarande en lägstanivå som är 180 kronor per dag för alla.

Om föräldrarna har gemensam vårdnad om barnet har båda rätt till hälften av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå från dagar med

föräldrapenning till förmån för den andra föräldern med undantag för 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Föräldrapenning kan som regel tas ut tills barnet har fyllt åtta år eller avslutat första skolåret. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och maximal ersättning baseras på 10 prisbasbelopp. År 2010 motsvarade det en maximal ersättning på 901 kronor per dag.

Ålder	Antal barn		Andel barn för vilka föräldrapenning har tagits ut, procent av totala antalet barn	
	Pojkar	Flickor	Pojkar	Flickor
0	49 992	52 795	89	89
1	52 889	56 152	96	96
2	39 453	42 190	73	73
3	29 929	31 956	56	56
4	27 664	29 139	52	52
5	25 981	27 321	50	50
6	27 662	29 086	54	53
7	27 960	29 198	55	55
8	25 033	26 215	50	51
Samtliga	306 563	324 052	64	64

Barn för vilka föräldrar har tagit ut föräldrapenning år 2010. Totalt 89 procent av barnen som föddes under år 2010 (0 år i tabellen) har föräldrar som tagit ut föräldrapenning under året. Då åldern

på barnen stiger blir det mindre vanligt att föräldrarna tar ut föräldrapenning. Totalt utbetalades föräldrapenning för 64 procent av alla barn i åldrarna 0-8 år under år 2010.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	1 720	52	171	93	184	210
20-24	23 630	3 939	159	49	286	436
25-29	67 049	26 337	133	43	408	539
30-34	118 139	73 056	106	42	497	615
35-39	116 354	102 042	79	36	513	636
40-44	52 220	67 895	58	31	474	608
45-49	11 687	27 576	42	31	421	574
50-54	1 180	7 811	39	32	380	530
55-	64	3 032	52	40	285	485
Samtliga	392 043	311 740	98	37	454	603

Föräldrapenning år 2010. Av totalt 24,2 miljarder kronor som betalades ut i föräldrapenning under år 2010 gick 71 procent till kvinnor och 29 procent till män. Av mottagarna var 56 procent kvinnor och 44 procent män. Det genom-

snittliga antalet utbetalda dagar blir färre i de äldre åldersklasserna. Det beror bland annat på att unga föräldrar oftare har yngre barn och att föräldrarna oftast tar ut större delen av föräldrapenningdagarna när barnet är yngre.

Födelseregion	Andel mottagare, endast grundnivå		Medelbelopp (oavsett ersättningsnivå), kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2,9	0,8	502	635
Norden utom Sverige	5,7	2,6	493	602
EU 25 utom Norden	16,3	5,7	395	572
Övriga Europa	16,5	5,5	347	485
Afrika Söder om Sahara	35,5	18,3	242	375
Asien utan Mellanöstern	23,4	10,8	316	469
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	30,5	15,4	261	409
Nordamerika	16,2	6,8	402	526
Sydamerika	15,4	5,6	380	508
Oceanien	16,0	5,4	446	587
Samtliga	6,6	2,2	454	603

Andel kvinnor och män som endast använder föräldrapenning på grundnivå samt genomsnittlig ersättning för alla föräldrar år 2010. Under 2010 var det knappt 7 procent av kvinnorna och drygt 2 procent av männen som på grund av låga eller inga inkomster enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå. Andelen föräldrar som enbart använde föräldrapenning på grundnivå var lägst

bland föräldrar födda i Sverige. Det var genomgående vanligare bland kvinnor än bland män att enbart ta ut föräldrapenning på grundnivå, oavsett födelseregion.

Inrikesfödda föräldrar hade den högsta genomsnittliga ersättningen per dag jämfört med föräldrar födda i ett annat land än Sverige. Kvinnorna hade, oavsett födelseregion, i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med männen.

Jämställdhetsbonus

Jämställdhetsbonusen ska öka incitamenten för föräldrar att dela lika på föräldraledigheten och delta i arbetslivet.

Regler 2010

Den förälder som har tagit ut flest dagar med föräldrapenning kan få jämställdhetsbonus om han eller hon arbetar eller studerar när den andra föräldern tar ut föräldrapenning. Bonusen beräknas i efterhand och är utformad som en skattereduktion. Maximal bonus ges då föräldrarna tar ut 135 dagar vardera med föräldrapenning

på sjukpenningnivå eller grundnivå, vilket motsvarar en högsta möjliga bonus om 13 500 kronor per föräldrapar. De 60 dagar som är reserverade för vardera föräldern och lägstanivådagarna är inte bonusgrundande. Bonusen gäller barn som är födda efter den 30 juni 2008.

Ålder	Antal beviljade		Andel beviljade, procent av de som skulle kunna vara berättigade ¹		Medelbelopp beviljad bonus, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	478	63	27	31	3 492	4 632
25-29	3 355	459	48	48	3 852	5 022
30-34	8 776	1 488	59	60	4 137	5 428
35-39	6 193	1 512	59	63	4 166	5 520
40-44	1 440	562	56	59	4 170	5 262
45-49	95	166	51	55	4 467	5 145
50-	5	56	50	45	1 540	4 766
Samtliga	20 342	4 306	55	58	4 087	5 364

¹ En blankett skickades ut under 2010 till de föräldrar som skulle kunna vara berättigade till jämställdhetsbonus. Det var dock inte givet att dessa sedan vid bedömningen uppfyllde alla kriterier för jämställdhetsbonus.

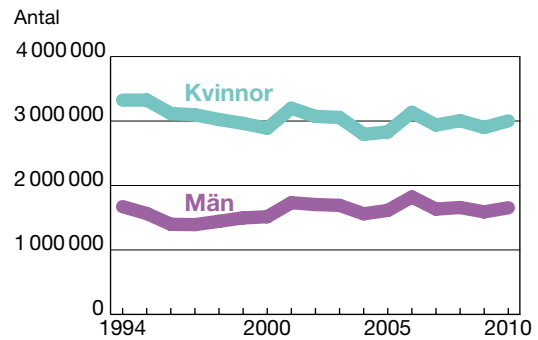
Jämställdhetsbonus år 2010. Totalt beviljades drygt 20 300 kvinnor och drygt 4 300 män jämställdhetsbonus under 2010. Detta motsvarar

omkring 55 procent av kvinnorna och 58 procent av männen som skulle kunna vara berättigade till jämställdhetsbonus.

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn

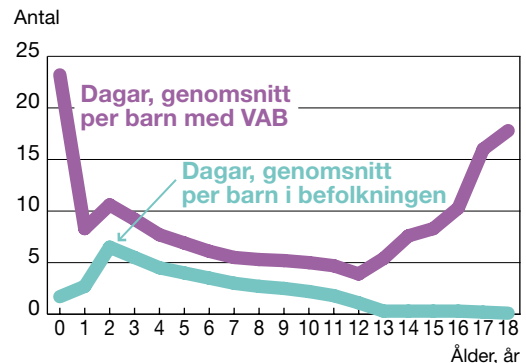
Tillfällig föräldrapenning för vård av barn gör det möjligt för föräldrar att få ersättning för att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Av totalt 4,7 miljoner ersatta dagar under 2010 använde kvinnor drygt 64 procent och män knappt 36 procent.

Genomsnittligt antal dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2010. Antalet dagar med tillfällig föräldrapenning per barn i befolkningen (oavsett om de använt förmånen eller inte) är som högst vid 2 års ålder och sjunker sedan med stigande ålder.

För barn födda under 2010 (0 år i figuren) och för barn som är 12 år eller äldre är det genomsnittliga antalet dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn i befolkningen lågt. Däremot är genomsnittligt antal dagar för de barn som förmånen används för högt. Detta beror främst på att förmånen används för allvarligt sjuka barn i dessa åldrar.

Förkortningen VAB står för tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

**Regler
2010**

Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdare, besök i samhällets förebyggande hälsovård med mera kan han eller hon ha rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan ersättning för 60 dagar per barn och år betalas ut. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut vid barns sjukdom eller vid besök i samhällets förebyggande barnhälsovård. Rätten till tillfällig föräldrapenning för vård av barn kan i vissa situationer överlåtas

till en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för vård av barn för obegränsat antal dagar. Båda föräldrarna kan då få ersättning för samma barn och tid.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	4 076	4 485	7	8
1	17 483	19 104	32	33
2	32 185	36 234	59	63
3	31 391	34 763	58	61
4	29 889	33 881	56	60
5	28 815	32 703	56	60
6	28 387	31 431	55	58
7	26 451	29 506	52	55
8	24 410	27 477	49	53
9	21 774	24 957	46	50
10	19 587	22 635	42	45
11	16 914	19 516	36	40
12	12 144	13 726	26	28
Samtliga	293 506	330 418	44	47

Barn i åldern 0–12 år för vilka föräldrar tagit ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2010. Föräldrar till knappt 624 000 barn i åldern 0–12 år fick tillfällig föräldrapenning för vård av barn under år 2010. Vanligast är att föräldrar till barn som är 2 år nyttjar tillfällig föräldrapenning för vård av barn, där 59 procent av alla flickor och 63 procent av alla pojkar haft en förälder som använt förmånen. Motsvarande siffra för alla barn i åldersgruppen 0–12 år var 44 procent för flickor och 47 procent för pojkar.

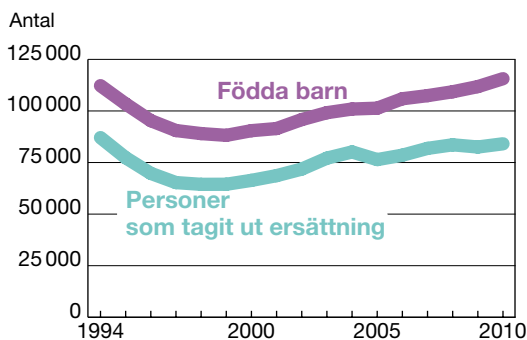
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	16	3	12,1	2,3	380	693
20-24	3 842	1 650	9,9	7,6	593	780
25-29	28 924	16 009	9,4	7,0	690	838
30-34	83 613	54 118	9,0	6,6	755	870
35-39	123 815	87 001	8,1	6,1	785	884
40-44	89 615	68 037	7,1	5,6	795	883
45-49	36 305	32 668	6,5	5,4	798	865
50-54	8 269	10 762	6,2	5,4	797	863
55-59	2 861	3 273	3,9	5,4	811	837
60-	2 464	1 290	2,7	4,2	807	830
Samtliga	379 724	274 811	7,9	6,0	770	874

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2010. Under 2010 använde knappt 655 000 personer tillfällig föräldrapenning för vård av barn, varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Totalt betalades det ut cirka

3,7 miljarder kronor, varav drygt 61 procent gick till kvinnor och knappt 39 procent till män. I genomsnitt använde kvinnor knappt 8 dagar och män 6 dagar under året.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Försäkringen ger möjlighet för fäder, en andra förälder, eller en annan person att med ersättning vara med vid förlossningen och vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Antalet födda barn minskade under slutet av 1990-talet, vilket även kan förklara att antalet personer som använde tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption minskade. Under 2000-talet har antalet födda barn ökat liksom antal personer som använt ersättningen. För knappt 73 procent av de barn som föddes 2010 har pappan, en annan förälder eller en annan person använt tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption.

Regler 2010

I samband med ett barns födelse har fadern eller barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när han eller hon avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden användas av annan person än fadern eller barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar var. Dagarna får tas ut längst till och med den sextionde

dagen efter den dag barnet har kommit hem eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård.

Ersättningsnivån är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	27	2 812	7,5	9,6	478	810
25-29	103	14 963	8,4	9,6	721	866
30-34	188	28 658	8,1	9,6	832	897
35-39	195	23 314	7,7	9,5	819	903
40-44	193	9 275	7,6	9,5	859	892
45-49	148	2 853	8,3	9,5	853	875
50-54	106	777	7,7	9,4	819	862
55-59	105	213	7,6	9,3	823	863
60-	73	73	7,4	9,0	861	877
Samtliga	1 138	82 938	7,9	9,6	816	888

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption år 2010. Under 2010 betalades det ut cirka 717 miljoner kronor i

tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Drygt 1 procent av beloppet betalades ut till kvinnor.

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) kan få ersättning när de deltar i föräldrautbildningar m.m.

Regler 2010

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till tio så kallade kontaktdagar per barn och år för barn upp till 16 år. Dessa dagar kan tas ut för föräldrautbildning, vid inskolning eller besök i den förskoleverksamhet eller skolbarnomsorg som barnet deltar i.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten. För till exempel anställda beräknas den utifrån arbetstid i dagar eller timmar. Maximal ersättning baserar sig på 7,5 prisbasbelopp.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	57	25	2,7	2,4	730	764
30-34	310	169	2,6	2,5	789	868
35-39	831	447	2,6	2,2	779	901
40-44	1 038	554	2,4	2,2	819	905
45-49	658	434	2,5	2,1	817	909
50-54	280	225	2,1	2,3	824	895
55-	59	91	2,5	2,3	828	911
Samtliga	3 233	1 945	2,5	2,3	803	898

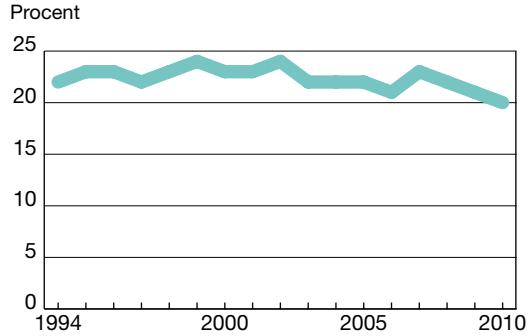
Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar år 2010. Knappt 5 200 föräldrar använde kontaktdagar för barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade under år 2010. Av

dessas var drygt 62 procent kvinnor och knappt 38 procent män. Totalt betalades det ut cirka 10,3 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar, varav 62 procent till kvinnor och 38 procent till män.

Graviditetspenning

Gravida kvinnor som inte kan fortsätta att förvärvsarbeta kan få möjlighet till ledighet och vila genom graviditetspenning.

Andelen gravida kvinnor med graviditetspenning. Under senare delen av graviditeten har många kvinnor i någon omfattning ersättning från socialförsäkringen i form av graviditetspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Andelen gravida som fått graviditetspenning har legat kring 20–24 procent under tidsperioden. År 2010 var andelen gravida kvinnor som fått graviditetspenning 20 procent.

Andel kvinnor med graviditetspenning beräknas som procent av antalet födda barn

En gravid kvinna med ett fysiskt påfrestande arbete kan få graviditetspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till ett annat arbete som passar henne bättre under slutet av graviditeten. Hon kan då få graviditetspenning under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen förbud mot ett visst arbete under

graviditeten har kvinnan rätt till graviditetspenning för varje dag som förbudet gäller (vilket kan innebära hela graviditeten).

Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten och maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. Den högsta möjliga graviditetspenningen var 676 kronor per dag under 2010.

Regler 2010

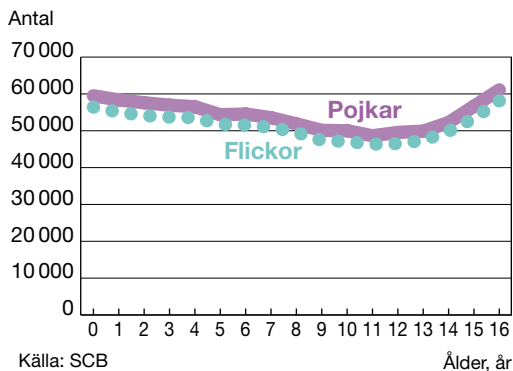
Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp, kronor per dag
-19	18	40	377
20-24	2 928	39	452
25-29	8 547	39	516
30-34	7 629	39	546
35-39	3 710	39	550
40-44	733	39	547
45-	35	40	517
Samtliga	23 600	39	524

Graviditetspenning år 2010. Under år 2010 betalades det ut knappt 480 miljoner kronor i graviditetspenning till 23 600 kvinnor. Flest

antal mottagare var i åldern 25–34 år, vilket även är åldersgrupper där det är vanligt att kvinnor föder barn.

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med och utan barn.

Källa: SCB

Ålder, år

Antal barn efter ålder år 2010.

I slutet av 2010 fanns det cirka 873 000 flickor och 921 000 pojkar i åldrarna 0–16 år. De stora barnkullar som föddes i början av 1990-talet kan förklara det stora antalet barn i åldrarna kring 15–16 år. Efter toppåren i början av 1990-talet sjönk antalet födda barn år för år, men sedan början av 2000-talet har det åter varit en uppgång.

Regler 2010

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg.

Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i landet till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få så kallat förlängt barnbidrag så länge barnet går i grundskolan eller motsvarande. Föräldrar till nyfödda barn som har gemensam vårdnad kan välja till vem av dem som barnbidraget ska betalas ut. Om inget val görs betalas pengarna ut till mamman. För särlevande föräldrar med barn

som bor växelvist hos dem kan barnbidraget delas så att hälften utbetalas till vardera föräldern om båda är överens om det.

En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller studiehjälp för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. Barnbidraget är 1 050 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget år 2010 var 150 kronor per månad för andra barnet, 454 kronor för tredje barnet, 1 010 kronor för det fjärde barnet och 1 250 för varje ytterligare barn.

	Månadsbelopp år 2010, kronor			Årsbelopp år 2010, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 050	–	1 050	12 600
2 barn	2 100	150	2 250	27 000
3 barn	3 150	604	3 754	45 048
4 barn	4 200	1 614	5 814	69 768
5 barn	5 250	2 864	8 114	97 368
För varje ytterligare barn	1 050	1 250	2 300	27 600

Ålder	Antal mottagare		Andel mottagare med flerbarnstillägg ¹ , procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	3 623	2 712	2	0
20-24	29 358	1 408	21	5
25-29	89 936	3 273	43	23
30-34	173 827	8 707	61	33
35-39	238 885	14 943	73	40
40-44	229 806	16 040	57	37
45-49	147 087	11 647	34	30
50-54	51 624	5 454	18	23
55-59	9 877	2 294	8	20
-60	1 117	1 241	4	17
Samtliga	975 140	67 719	53	31

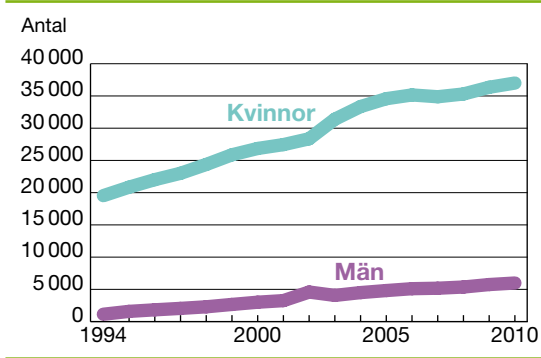
¹ I denna inkluderas enbart föräldrar som får flerbarnstillägg för barn med allmänt barnbidrag eller förlängt barnbidrag. Flerbarnstillägg för barn med studiehjälp inkluderas inte. Andelen mottagare med flerbarnstillägg är därför lågt skattad.

Barnbidrag år 2010. Knappt 1 043 000 föräldrar mottog allmänt barnbidrag, flerbarnstillägg och/eller förlängt barnbidrag under år 2010, varav knappt 94 procent var kvinnor och drygt 6 procent var

män. Andelen av mottagarna som fick flerbarnstillägg var 55 procent bland kvinnor och 31 procent bland män. År 2010 betalades det ut 23,7 miljarder kronor i barnbidrag.

Vårdbidrag

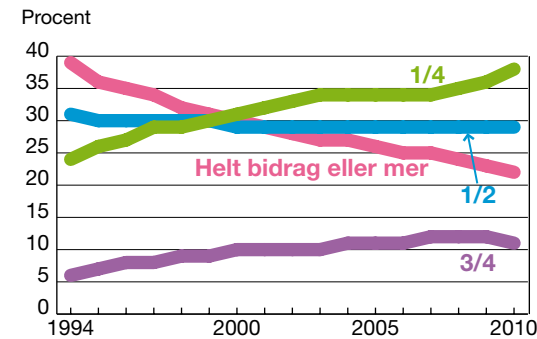
Vårdbidrag underlättar för föräldrar till barn med sjukdom eller funktionsnedsättning att ge dem den tillsyn, vård och stöd som krävs för att barnet ska kunna utvecklas på bästa sätt.

Vårdbidragstagare i december.

Antalet föräldrar med vårdbidrag har mer än fördubblats sedan år 1994. Det är främst barn med psykiska diagnoser som svarar för ökningen. År 2003 höjdes åldern till vilken vårdbidrag kan beviljas från 16 år till 19 år, vilket också förklarar ökningen av antalet vårdbidragstagare från detta år. Männen andel av bidragstagarna är liten, men har stigit från 7 procent år 1995 till 14 procent år 2010. På motsvarande sätt har andelen för kvinnor sjunkit från 93 procent år 1995 till 86 procent år 2010.

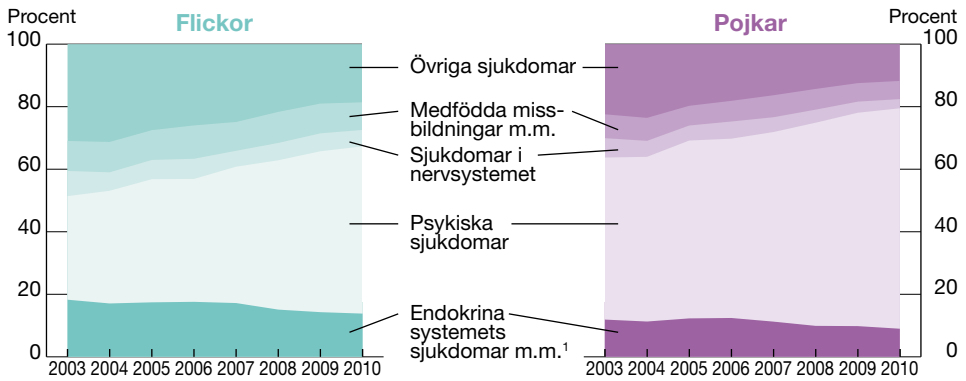
Av mottagarna av vårdbidrag i december 2010 fick cirka 8 200 merkostnadsersättning, omkring 700 av dessa fick enbart merkostnadsersättning.

Andel vårdbidrag efter omfattning i december.

Den lägsta nivån (en fjärdedel) är i dag den vanligast förekommande och omfattade år 2010 knappt 38 procent av alla vårdbidrag. Andelen vårdbidrag med hel omfattning eller mer har minskat under perioden, från att år 1994 motsvara drygt 39 procent av alla vårdbidrag till att år 2010 motsvara knappt 22 procent av alla vårdbidrag.

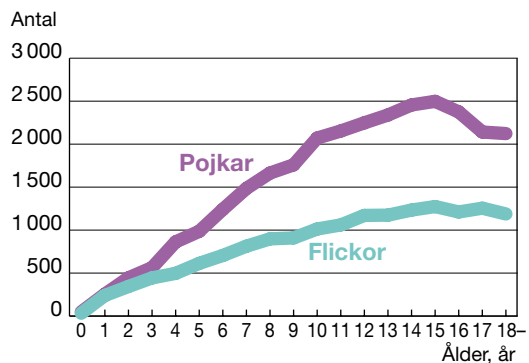

¹ Till exempel diabetes och ämnesomsättningsjukdomar.

Nybeviljade vårdbidrag efter diagnosgrupp. Andelen psykiska diagnoser, som ligger till grund för nybeviljade vårdbidrag, har ökat under 2000-talet. År 2003 mot-

svarade de 33 respektive 52 procent av alla nybeviljade vårdbidrag för flickor och pojkar. Motsvarande siffror år 2010 var 53 respektive 71 procent.

Barn med vårdbidrag efter barnets ålder i december år 2010. Av barnen med vårdbidrag i december 2010 var ungefär 35 procent flickor och 65 procent pojkar. Det är fler pojkar än flickor i alla åldrar ett år eller äldre.

**Regler
2010**

En förälder kan få vårdbidrag för sitt barn om barnet är i behov av särskild tillsyn eller vård under minst sex månader. Det gäller längst till och med juni månad det år då barnet fyller 19 år. Den särskilda tillsynen eller vården ska vara orsakad av sjukdom eller funktionsnedsättning. Föräldern kan också få vårdbidrag om barnets sjukdom eller funktionsnedsättning förorsakar ökade utgifter (merkostnader).

Om föräldern vårdar flera barn med funktionsnedsättning i den aktuella åldern grundas rätten till vårdbidrag på det sammanlagda behovet av tillsyn och vård samt på de ökade utgifternas omfattning.

Vårdbidraget kan betalas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels förmån. Ett helt vårdbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2010 innebar 8 833 kronor per månad. Vårdbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande. Vårdbidrag för ökade omkostnader är dock skattefritt.

Under vissa förutsättningar kan merkostnadsersättning betalas ut utöver det normala beloppet för hel förmån. Vårdbidrag kan även beviljas om det enbart finns behov av ersättning för merkostnader. I ett sådant fall är vårdbidraget 36 eller 62,5 procent av prisbasbeloppet per år beroende på merkostnadens storlek.

Ålder	Antal barn		Andel barn vars föräldrar får vårdbidrag för mer än ett barn, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	617	748	13	13
3-5	1 554	2 412	17	17
6-8	2 416	4 390	21	19
9-11	2 982	5 983	23	20
12-15	4 852	9 541	21	19
16-19	3 654	6 639	18	18
Samtliga	16 075	29 713	20	19

Barn med vårdbidrag i december år 2010. Omkring en femtedel av barnen fanns i familjer som hade vårdbidrag för flera barn. Ungefär 22 procent av både flickorna och

pojkar med vårdbidrag var i åldern 16-19 år, den åldersgrupp som tillkom genom de nya reglerna år 2003.

	Antal mottagare (föräldrar)		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	187	7	5 448	3 786
25-29	1 204	74	4 961	3 924
30-34	4 129	421	4 802	4 249
35-39	9 276	1 113	4 626	4 188
40-44	10 868	1 633	4 628	4 015
45-49	7 358	1 450	4 624	3 976
50-54	3 079	790	4 604	4 042
55-	900	495	5 082	4 505
Samtliga	37 001	5 983	4 670	4 097

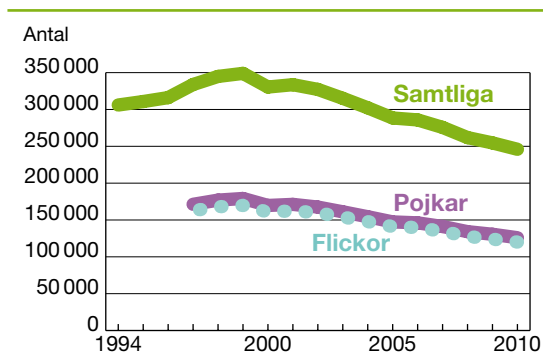
Vårdbidrag i december år 2010.

Totalt betalades det ut 2,5 miljarder kronor i vårdbidrag under 2010, varav 88 procent till kvinnor och 12 procent till män. Av mottagarna var 86 procent kvinnor och 14

procent män. Flest antal vårdbidrag betalades ut till personer i åldersgruppen 40-44 år. Omkring 2 300 av vårdbidragsmottagarna i december 2010 hade delat vårdbidrag.

Underhållsstöd

Genom underhållsstöd garanteras barn till särlevande föräldrar underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte bidrar till barnets försörjning.

Barn med underhållsstöd. Antalet barn med underhållsstöd ökade under 1990-talet, vilket bland annat berodde både på att

det totalt sett fanns fler barn än tidigare samt att det förlängda underhållsstödet infördes år 1997. Under 2000-talet har antalet barn med underhållsstöd minskat. Detta kan bland annat förklaras av de låga födelsetalen i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet samt att det blivit vanligare att barn bor växelvis hos sina föräldrar och att underhållet därmed regleras direkt. En bidragande orsak till minskningen kan även vara att Försäkringskassan arbetat aktivt med att separerade föräldrar ska reglera underhållet på egen hand.

Regler 2010

Föräldrar är underhållsskyldiga för sitt barn tills det fyller 18 år, eller längre om barnet fortfarande går i skolan. När barnet bor mest hos en av föräldrarna ska den andra föräldern betala underhållsbidrag. Föräldrarna kan komma överens om ett lämpligt belopp eller beräkna det efter föräldrabalkens regler. Storleken på underhållsbidraget bestäms då efter barnets behov och föräldrarnas ekonomiska förmåga.

Ett barn kan få underhållsstöd från Försäkringskassan om

- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än 1 273 kronor i månaden
- faderskapet för barnet inte är fastställt
- en förälder ensam har adopterat ett barn från utlandet

Underhållsstödet är högst 1 273 kronor per månad och barn. Förlängt underhållsstöd kan betalas ut så länge barnet studerar och har rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp men längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Underhållsstöd kan utbetalas i form av fullt underhållsstöd, utfyllnadsbidrag eller underhållsstöd vid växelvis boende. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern återbetala underhållet till Försäkringskassan. Beloppet som ska betalas beräknas på inkomster i den senaste taxeringen och fastställs till en procentsats beroende av hur många barn den bidragsskyldige ska försörja.

Barn för vilka föräldrar får underhållsstöd i december år 2010.

Totalt fick föräldrar till drygt 11 procent av alla flickor och pojkar i åldrarna 0–19 år underhållsstöd. Andelen var som högst för barn i åldrarna mellan 15 och 17 år, där omkring 18 procent av alla barn hade en förälder som fick underhållsstöd från Försäkringskassan.

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–2	6 741	7 174	4,1	4,1
3–5	11 939	12 624	7,5	7,5
6–8	15 717	16 709	10,3	10,4
9–11	19 492	20 429	13,8	13,7
12–14	23 598	24 476	16,4	16,1
15–17	31 633	32 390	18,4	17,8
18–19	10 925	12 125	8,5	8,9
Samtliga	120 045	125 927	11,3	11,2

Underhållsstöd i december år

2010. Under år 2010 betalades det ut knappt 3,6 miljarder kronor i underhållsstöd, varav 85 procent till kvinnor och 15 procent till män. En stor del av det belopp som betalas ut av Försäkringskassan betalas tillbaka av bidragsskyldiga föräldrar. Av mottagarna var knappt 83 procent kvinnor och drygt 17 procent män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	16 189	11 286	1 361	1 275
25–29	12 318	755	1 690	1 238
30–34	20 443	1 872	1 882	1 442
35–39	30 376	3 598	1 920	1 581
40–44	31 248	4 847	1 831	1 612
45–49	21 662	4 314	1 699	1 567
50–54	8 980	2 246	1 596	1 540
55–59	2 218	1 015	1 536	1 536
60–	322	559	1 675	1 565
Samtliga	143 756	30 492	1 753	1 449

Ålder	Antal bidragsskyldiga		Antal med skuld		Medelskuld ¹ , kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
–24	307	2 605	26	375	4 849	5 220
25–29	1 054	6 615	208	1 996	5 883	6 972
30–34	2 101	12 308	529	4 054	6 262	9 701
35–39	4 234	20 576	1 368	7 109	6 032	11 742
40–44	5 080	28 419	1 869	10 500	7 711	14 178
45–49	3 880	27 275	1 550	10 961	7 018	13 442
50–54	1 625	16 711	644	6 995	7 526	13 429
55–59	406	8 457	174	3 672	5 469	13 235
60–	59	5 462	28	2 388	18 938	11 615
Samtliga	18 746	128 428	6 396	48 050	6 963	12 594

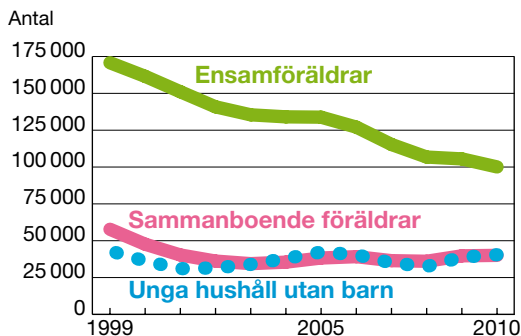
¹ Medelskulden är beräknad på den andel av de bidragsskyldiga som har en skuld till Försäkringskassan. Detta innebär att den skuld som har övergått till Kronofogdemyndigheten för indrivning inte inkluderas i tabellen.

Bidragsskyldiga föräldrar i december år 2010. Av de drygt 147 000 bidragsskyldiga föräldrar i december 2010 var knappt 13 procent kvinnor och drygt 87

procent män. Bland kvinnorna hade drygt 34 procent en skuld till Försäkringskassan och bland männen drygt 37 procent.

Bostadsbidrag

Bostadsbidrag ska ge barnfamiljer och ungdomshushåll med låga inkomster en möjlighet att hålla sig med goda och tillräckligt rymliga bostäder.

Antal hushåll med bostadsbidrag i december.

Antalet hushåll med bostadsbidrag har minskat sedan slutet av 1990-talet. Minskningen beror delvis på de regeländringar som gjorts under tidsperioden, och delvis på att inkomsterna höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget har varit oförändrade. Totalt betalades bostadsbidrag ut till knappt 181 000 hushåll i december 2010. Drygt en femtedel av de som fick bidraget tillhörde ett ungdomshushåll utan barn.

Regler 2010

Barnfamiljer kan få bostadsbidrag. Även ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte är 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek.

De som söker bostadsbidrag ska bland annat uppskatta hur mycket de kommer att tjäna under det kommande kalenderår ansökan avser. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då taxeringsbeslut för bidragsåret meddelats fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om slutligt bostadsbidrag för år 2010 meddelas under år 2012. Om hushållet har fått mer än 1 199 kronor för mycket i preliminärt bostadsbidrag ska mellanskillnaden betalas tillbaka.

Är mellanskillnaden mer än 2 500 kronor ska hushållet också betala en avgift. Om hushållet i stället har fått ett för litet preliminärt bostadsbidrag och mellanskillnaden överstiger 1 199 kronor ska mellanskillnaden betalas ut med ränta.

För gifta och samboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 58 500 kronor för vardera maken.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget av den årsinkomst som överstiger 117 000 kronor.

För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för makar tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidraget reduceras, kronor per år		Regler 2010
			Ensamstående	Gifta/sambor	
<i>Barnfamiljer</i>					
Antal hemmavarande barn					
1	2 600	80	117 000	58 500/sökande	
2	3 200	100	117 000	58 500/sökande	
3	4 000	120	117 000	58 500/sökande	
4	4 000	140	117 000	58 500/sökande	
5 eller fler	4 000	160	117 000	58 500/sökande	
<i>Hushåll utan barn</i>					
18–28 år	1 100	60	41 000	58 000	

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp per hushåll, kronor i december		
	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende	Ensamstående Kvinnor	Män	Sammanboende
–24	19 727	15 231	4 873	1 077	737	1 459
25–29	12 963	6 312	6 525	1 738	877	1 751
30–34	12 261	1 487	7 159	2 116	1 537	2 010
35–39	16 463	2 152	7 226	2 020	1 541	2 123
40–44	18 116	2 915	6 564	1 856	1 533	2 186
45–49	14 002	3 195	4 907	1 743	1 505	2 129
50–54	6 596	2 235	2 945	1 714	1 487	2 090
55–59	1 994	1 262	1 412	1 735	1 509	2 014
60–	380	916	798	1 738	1 534	1 999
Samtliga	102 502	35 705	42 405	1 721	1 072	1 972

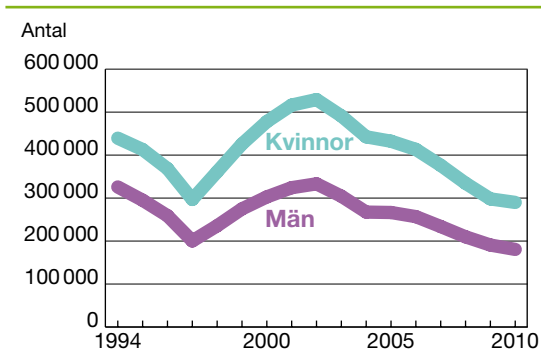
Bostadsbidrag december år 2010. Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar och då oftast till kvinnor. Under år 2010 utbetalades totalt knappt 3,5 miljarder kronor i bostadsbidrag. Ungefär 59 procent av beloppet

gick till hushåll med en kvinna som ensam försörjare, 13 procent av beloppet till hushåll med en man som ensam försörjare och 28 procent av beloppet till hushåll med sammanboende.

Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning

Sjukpenning

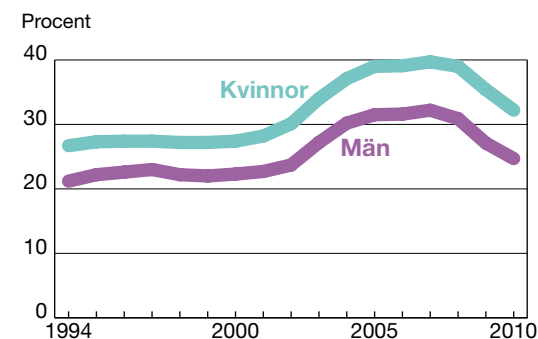
Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

Antal mottagare av sjukpenning.

Under mitten av 1990-talet sjönk antalet mottagare av sjukpenning för att därefter öka. Efter en period mellan år 1997 och 2002, med bland annat en starkt ökande långtidssjukfrånvaro, minskade antalet mottagare av sjukpenning återigen varje år. Antal kvinnor med sjukpenning har under tidsperioden alltid varit fler än antal män.

Totalt fick drygt 470 000 personer sjukpenning någon gång under år 2010. Detta motsvarar omkring 8 procent av alla registrerade försäkrade i åldrarna mellan 16 och 64 år.

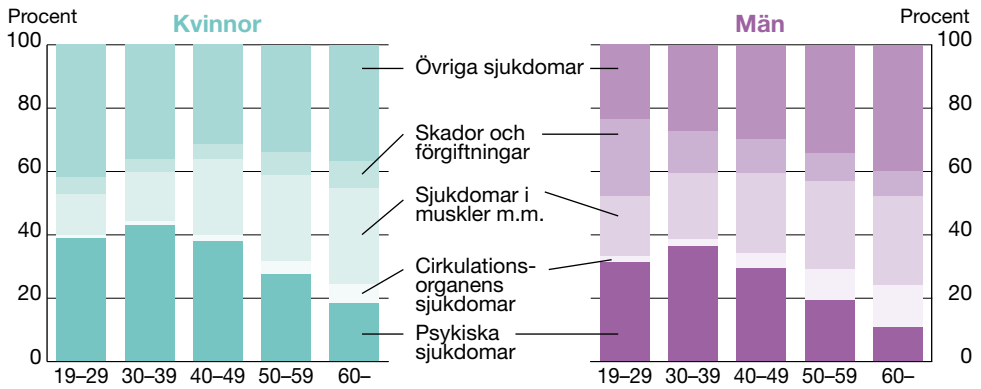

Andel ersatta sjukpenningdagar med partiell omfattning.

I början av 2000-talet ökade andelen utbetalda dagar med partiell omfattning. Detta kan bland annat förklaras av att regeringen i början av 2000-talet tydliggjorde att Försäkringskassan skulle använda partiell sjukskrivning i större utsträckning.

Omkring 32 respektive 25 procent av de utbetalda dagarna med sjukpenning för kvinnor och män betalades ut med partiell omfattning år 2010.

Pågående fall med sjukpenning efter ålder och diagnosgrupp i december 2010. För både kvinnor och män med sjukpenning i december 2010 var psykiska sjukdomar och sjukdomar i muskler m.m. bland de vanligaste diagnos-

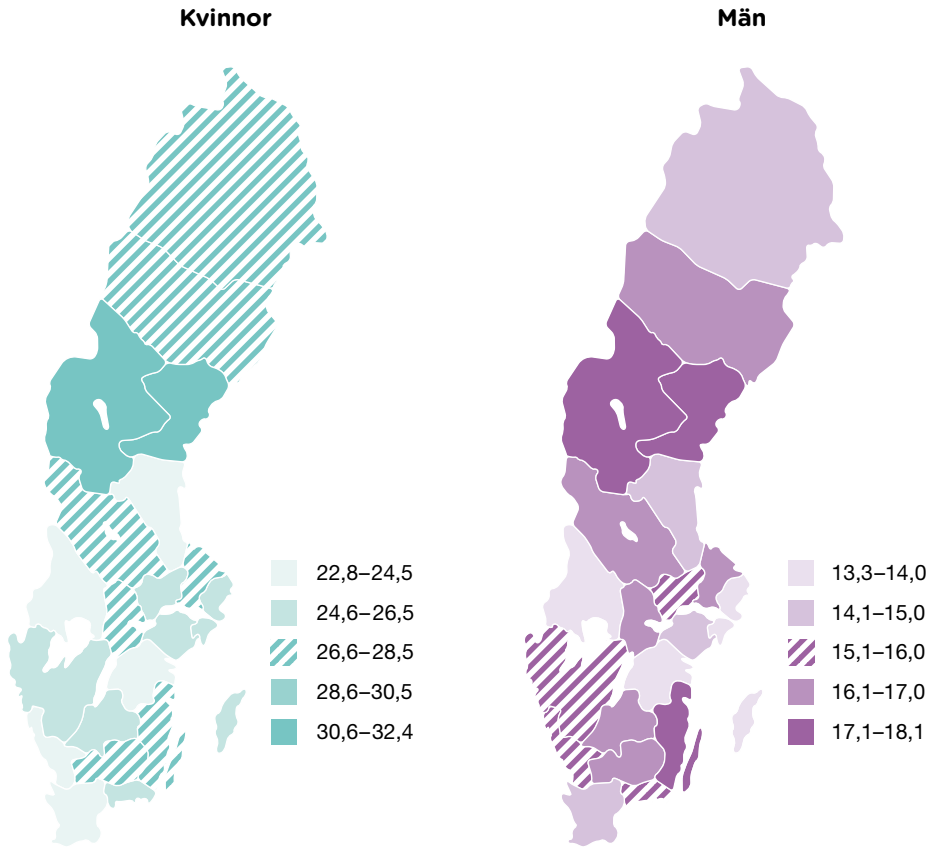
grupperna. Psykiska sjukdomar motsvarade 34 procent av alla fall för kvinnor och 24 procent av alla fall för män år 2010. Motsvarande siffra för sjukdomar i muskler m.m. var 23 respektive 25 procent för kvinnor och män.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24	10 863	8 467	61	60	394	476
25-29	22 493	11 006	56	62	472	516
30-34	33 162	13 934	56	63	499	530
35-39	36 919	17 686	63	66	501	542
40-44	36 236	21 009	67	68	495	540
45-49	37 615	23 723	68	69	493	539
50-54	36 624	24 343	69	74	494	537
55-59	36 499	26 782	72	80	488	536
60-	39 488	33 642	69	77	474	526
Samtliga	289 899	180 592	65	71	487	532

Sjukpenning år 2010. Av drygt 16,2 miljarder kronor som betalades ut i sjukpenning år 2010 (exklusive samverkansmedel) gick 58 procent till kvinnor och 42 procent till män. Av mottagarna var 62 procent kvinnor och 38 procent män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 9 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnader i kvinnor och mäns inkomstnivå.

Det genomsnittliga antalet sjukpenningdagar stiger i regel

med ökande ålder för både kvinnor och män. En av anledningarna är att risken för att en sjukdom leder till en längre tids återhämtning stiger med högre ålder. Det kan också vara fråga om att personer som har varit yrkesaktiva under en längre tid har utsatts för en större sammanlagd belastning. För åldersgruppen 60 år eller äldre sjunker antalet sjukpenningdagar något jämfört med yngre.

Pågående sjukfall per län i december år 2010. I riket hade kvinnor och män i åldrarna 16–64 år totalt 26 respektive 15 pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade. Ett sjukfall definieras som en sammanhängande period där ersättning betalats ut med sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning.

Västernorrlands och Jämtlands län är de som har flest pågående sjukfall per 1 000 registrerade försäkrade kvinnor och män. Detta beror bland annat på att medelåldern är högre i länen i norra Sverige jämfört med övriga län. Det kan även förklaras av skillnader i hälso-, livs och arbetsvillkor mellan länen.

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning om inkomsterna uteblir på grund av sjukdom. Avgörande är i vilken grad arbetsförmågan är nedsatt på grund av sjukdom. Sjukpenning kan även betalas ut vid medicinsk behandling eller medicinsk rehabilitering som syftar till att förebygga sjukdom eller att förkorta sjukdomstiden.

Under de första 14 dagarna i en sjukperiod får en anställd sjuklön av sin arbetsgivare, dock inte för den allra första dagen som är en karensdag. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår även efter det att sjuklöneperioden har löpt ut kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. Egenföretagare har en karenstid på 7 dagar men har även möjlighet att välja en karenstid på 14, 30, 60 eller 90 dagar.

Sjukpenning motsvarande knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) kan betalas ut under 364 dagar inom en period om 450 dagar. Maximal sjukpenning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2010 motsvarar det en maximal ersättning på 676 kronor för en dag under denna period. Om nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom kvarstår efter denna period kan sjukpenning på fortsättningsnivå i ytterligare 550 dagar betalas ut. Ersättningen motsvarar då knappt 75 procent av SGI. Maximal ersättning baseras på 7,5 prisbasbelopp. År 2010 motsvarar det en maximal ersättning på 634 kronor för en dag under denna period. Personer med allvarliga sjukdomar kan få fler dagar med sjukpenning på normalnivå för obegränsad tid motsvarande 80 procent av SGI. För arbetslösa gäller speciella

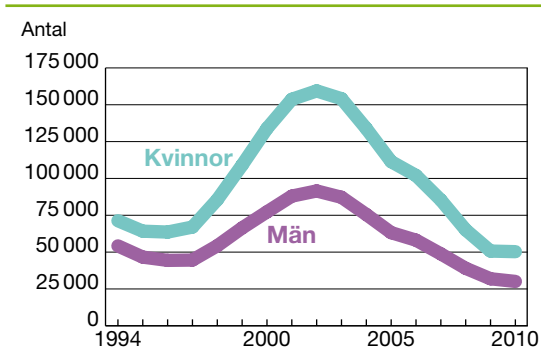
regler för ersättning och år 2010 var maximal ersättning per dag för dessa 486 kronor.

Bedömning av i vilken grad arbetsförmågan är nedsatt och rätten till sjukpenning görs enligt den så kallade rehabiliteringskedjan. Under de första 90 dagarna görs detta i förhållande till det vanliga arbetet. Efter 90 dagar bedöms rätten till sjukpenning även i förhållande till om den försäkrade kan utföra något annat arbete hos arbetsgivaren. Efter 180 dagar har den försäkrade enbart rätt till sjukpenning om han eller hon inte kan utföra något arbete på arbetsmarknaden. Det gäller dock inte om Försäkringskassan bedömer att den försäkrade med stor sannolikhet kommer att kunna gå tillbaka till arbete hos arbetsgivaren före dag 366. Då bedöms arbetsförmågan i förhållande till ett arbete hos arbetsgivaren även efter dag 180. Om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan mot den reguljära arbetsmarknaden kan bedömningen göras i förhållande till det vanliga arbetet även efter dag 365 trots att den försäkrade bedöms ha en arbetsförmåga i ett arbete på arbetsmarknaden. För egenföretagare görs en prövning mot det egna arbetet fram till dag 180. Därefter prövas han eller hon mot den reguljära arbetsmarknaden om det inte med stor sannolikhet kan antas att han eller hon kommer att kunna återgå i sitt vanliga arbete före dag 366 eller om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan i förhållande till arbeten på den reguljära arbetsmarknaden. För arbetslösa prövas arbetsförmågan i förhållande till hela arbetsmarknaden från och med dag ett.

Regler 2010

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Olika rehabiliteringsåtgärder ska underlätta för de långtidssjuka att återgå till arbete.

Långa sjukfall i december. Det är oftast personer med långa sjukfall som får någon form av arbetslivsinriktad rehabilitering. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning och/eller rehabiliteringspenning i minst 60 dagar. Antalet långa sjukfall sjönk mellan 2002 och 2010 med drygt 170 000 individer. Kvinnornas andel av de långa sjukfallen var år 2010 cirka 63 procent och männens andel var 37 procent.

Regler 2010

Arbetsträning och utbildning är exempel på åtgärder som kan bli aktuella inom arbetslivsinriktad rehabilitering.

I samband med arbetslivsinriktad rehabilitering kan den enskilde personen få rehabiliteringspenning som ersättning för uteblivna inkomster. Ett särskilt bidrag som täcker vissa så kallade merkostnader som kan uppstå i samband med rehabiliteringen (exempelvis för resor) kan också betalas ut. Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbets hjälpmedel och ge ersättning för resor till och från arbetet i stället för sjukpenning.

Rehabiliteringspenning kan vara hel, tre fjärdedels, halv eller

en fjärdedels dag. Rehabiliteringspenningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och räknas in i de 364 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning. År 2010 var den maximala rehabiliteringspenningen per dag under denna period 676 kronor. Därefter kan rehabiliteringspenning på fortsättningsnivå, motsvarande knappt 75 procent av SGI betalas ut, vilket räknas in i de 550 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på fortsättningsnivå. År 2010 var maximal ersättning för en dag under denna period 634 kronor.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24	282	177	126	123	368	440
25-29	758	460	106	102	410	460
30-34	1 308	675	101	100	427	463
35-39	1 931	837	90	94	436	471
40-44	2 238	959	87	98	427	476
45-49	2 139	1 058	80	89	423	481
50-54	1 814	1 022	82	84	421	472
55-59	1 577	950	76	84	427	480
60-	901	650	62	67	431	489
Samtliga	12 948	6 788	86	90	424	473

Rehabiliteringspenning år 2010.

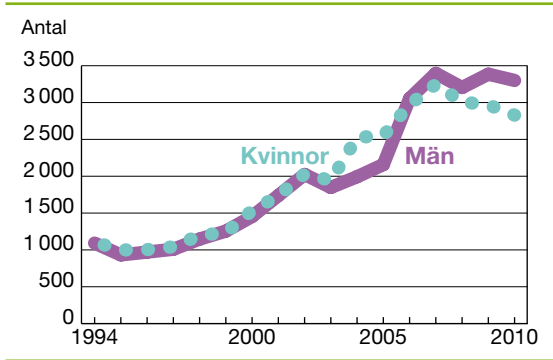
Av mottagarna av rehabiliteringspenning år 2010 var 66 procent kvinnor och 34 procent män.

Av drygt 766 miljoner kronor som totalt betalades ut i rehabi-

literingspenning under år 2010 gick 62 procent till kvinnor och 38 procent till män. Statistiken för rehabiliteringspenning inkluderar inte bidrag till arbetshjälpmedel med mera.

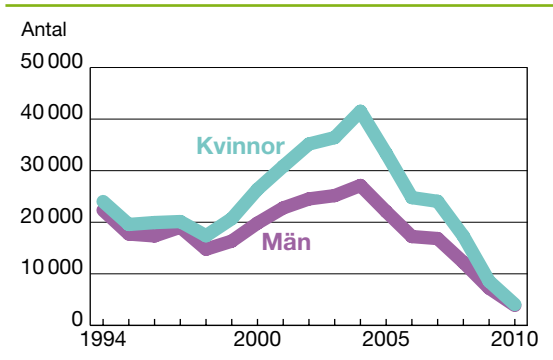
Sjukersättning och aktivitetsersättning

Sjukersättning och aktivitetsersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

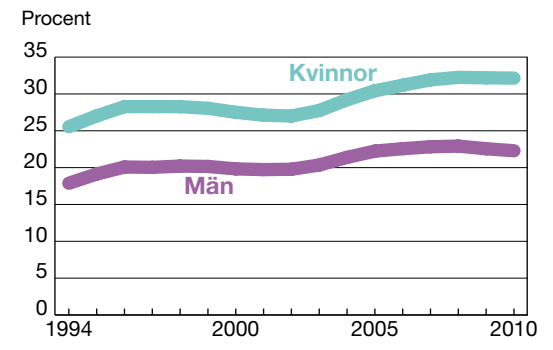
Nybeviljad aktivitetsersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer yngre än 30 år. Före år 2003 kunde personer yngre än 30 år nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart var möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas aktivitetsersättning. År 2010 var antal nybeviljanden för personer yngre än 30 år omkring 6 100 stycken, vilket är nästintill tre gånger så många som år 1994.

Ökningen sedan år 2003 beror bland annat på att antal beviljanden på grund av förlängd skolgång blivit allt fler.

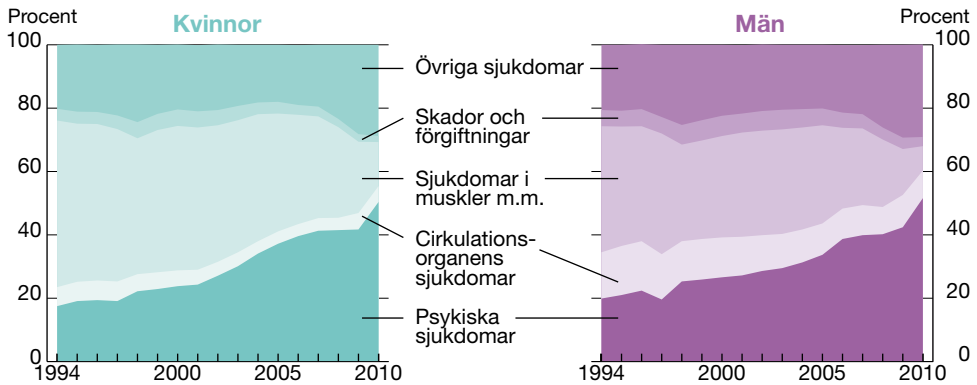

Nybeviljad sjukersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) för personer 30 år eller äldre.

Före år 2003 kunde personer 30 år eller äldre nybeviljas både förtidspension och sjukbidrag, medan det från och med 2003 enbart var möjligt för denna åldersgrupp att nybeviljas sjukersättning. Antal nybeviljanden har stadigt minskat de senaste åren och år 2010 var antalet närmare 7 900 stycken.

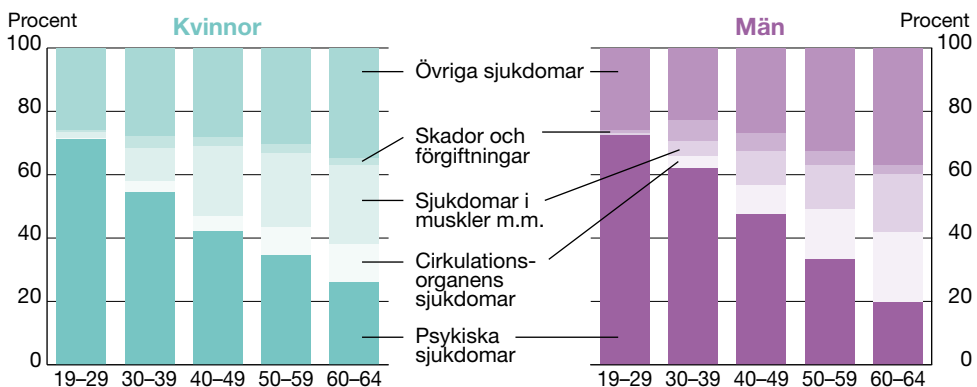

Andel sjukersättningar och aktivitetsersättningar med partiell omfattning i december 2010 (förtidspensioner och sjukbidrag före 2003). Andelen med partiell sjukersättning eller aktivitetsersättning har varierat över tid, men dessa har allmänt varit vanligare bland kvinnor än bland män. I december år 2010 hade 32 procent av kvinnorna och 22 procent av männen partiell ersättning.

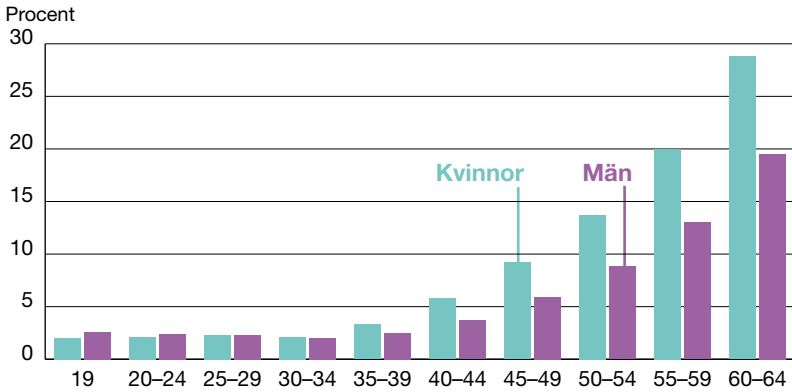
Nybeviljad sjukersättning och aktivitetsersättning (förtidspension och sjukbidrag före 2003) efter diagnosgrupp. Sjukdomarna i muskler, skelett och bindväv var fram till år 2004 den största diagnosgruppen för personer som nybeviljats sjukersättning eller aktivitetsersättning. Sedan 2005

har dock psykiska sjukdomarna varit den största diagnosgruppen för både kvinnor och män. År 2010 motsvarade de psykiska diagnoserna 50 respektive 52 procent av alla nybeviljade sjuk- och aktivitetsersättningar för kvinnor och män.

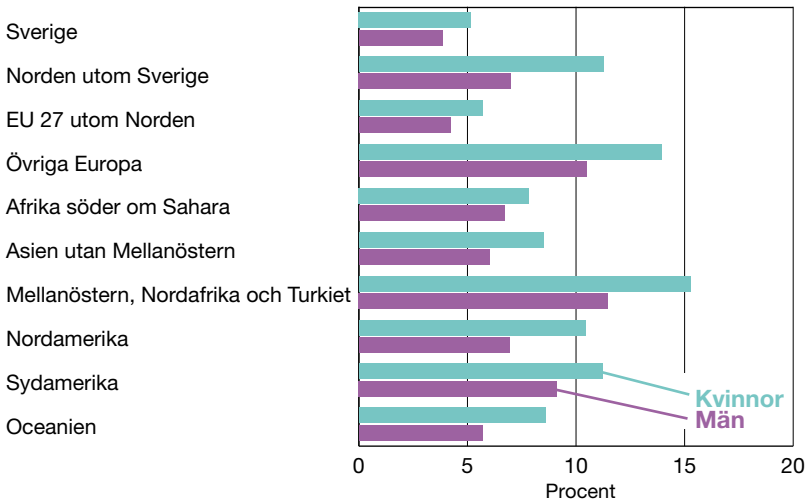
Nybeviljade sjukersättningar och aktivitetsersättningar efter ålder och diagnosgrupp år 2010. Psykiska sjukdomar var i nästan alla åldersgrupper den vanligaste diagnosgruppen för både kvinnor och män år 2010. I den yngsta

åldersgruppen motsvarade den 71 respektive 72 procent av alla nybeviljanden bland kvinnor och män. I den äldsta åldersgruppen utgjorde psykiska sjukdomar 26 respektive 20 procent av alla nybeviljanden för kvinnor och män.

Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2010. Antal personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning var i december 2010 drygt 443 000, varav 59 procent var kvinnor och 41 procent var män. Närmare 8 procent av befolkningen i åldrarna 19 till 64 år har av hälsoskäl helt eller delvis

lämnat arbetsmarknaden med sjukersättning eller aktivitetsersättning och andelen stiger med ökande ålder. Motsvarande andel i åldersgruppen 60-64 år är 29 procent för kvinnor och 19 procent för män. I nästan alla åldersgrupper är det vanligare att kvinnor har ersättning än att män har ersättning.

Andelarna är åldersstandardiserade, för förklaring se Läsanvisningar.

Andel av befolkningen med sjukersättning eller aktivitetsersättning per födelseregion i december 2010, åldersstandardiserade värden. Andelen med sjukersätt-

ning eller aktivitetsersättning varierar för personer födda i olika födelseregioner och beror bland annat på skilda hälso-, livs- och arbetsvillkor.

Aktivitetsersättning beviljas de som är i åldrarna 19–29 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Den är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter, som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång under studierna.

Sjukersättning beviljas de som är i åldrarna 30–64 år och som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga, det vill säga för all överskådlig framtid.

Sjukersättning och aktivitetsersättning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels ersättning. Det finns en inkomstrelaterad ersättning och en garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garantiersättning får personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen beroende på bland annat ålder. Maximal garantiersättning per månad år 2010 var 8 303 kronor, motsvarande 2,35 prisbasbelopp. För sjukersättning var den maximala garantiersättningen per månad 8 480 kronor år 2010, motsvarande 2,4 prisbasbelopp.

Regler 2010

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december		Andel av respektive åldersintervall, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	1 285	1 756	7 396	7 408	0,5	0,7
20–24	6 156	7 224	7 441	7 479	2,1	2,3
25–29	5 195	4 981	7 714	7 921	2,0	1,8
Samtliga	12 636	13 961	7 549	7 628	1,6	1,7

Aktivitetsersättning i december 2010. Utbetalda medel för aktivitetsersättning uppgick år 2010 till knappt 2,6 miljarder kronor, varav 47 procent betalades ut till kvinnor och 53 procent till män. Av mottagarna var 48 procent kvinnor och 52 procent män.

Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har inte haft

möjlighet att genom förvärvsarbete bygga upp ett eget försäkringskydd och får därför garantiersättning. Totalt år 2010 fick 94 procent av kvinnorna och 96 procent av männen garantiersättning (enbart garantiersättning eller i kombination med inkomstrelaterad ersättning).

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–24 ¹	164	200	8 523	8 469	0,1	0,1
25–29 ¹	919	1 245	8 459	8 466	0,3	0,5
30–34	5 883	5 691	7 923	8 431	2,1	2,0
35–39	10 154	7 661	7 774	8 587	3,3	2,5
40–44	18 322	12 055	7 882	8 996	5,8	3,7
45–49	28 679	18 812	8 003	9 228	9,2	5,9
50–54	39 394	25 560	8 116	9 363	13,7	8,8
55–59	56 517	37 044	8 316	9 651	20,0	13,0
60–64	88 482	59 421	8 694	10 167	28,8	19,5
Samtliga	248 514	167 689	8 320	9 595	9,4	6,2

¹ De som hade förtidspension eller sjukbidrag före 2003 räknades om till sjukersättning, oberoende av ålder. Sedan 2003 nybeviljas inte sjukersättning till personer som är yngre än 30 år.

Sjukersättning i december 2010.

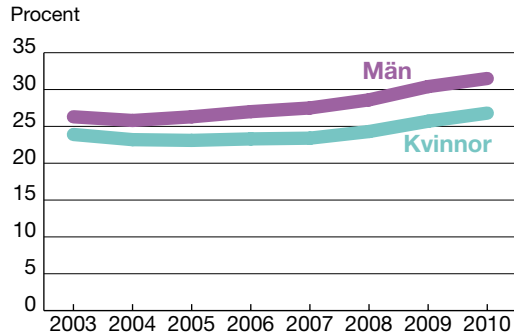
Av mottagarna av sjukersättning var 60 procent kvinnor och 40 procent män. Under år 2010 utbetalades knappt 47,6 miljarder kronor i sjukersättning, varav 56 procent till kvinnor och 44 procent till män.

Andelen som får sjukersättning i form av garantiersättning (enbart garantiersättning eller i kombination med inkomstrelaterad ersättning) var 52 procent för både kvinnor och män.

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning

Personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning som har en låg inkomst kan få bostadstillägg så att de kan ha möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarden i övrigt behöver drabbas.

Andel personer med sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg i december. Andel personer med bostadstillägg har ökat något under perioden 2003 till 2010. Av mottagarna av sjukersättning eller aktivitetsersättning fick 27 procent av kvinnorna och 32 procent av männen även bostadstillägg år 2010.

Bostadstillägget omfattar

- bostadstillägg till pensionärer (BTP)
- särskilt bostadstillägg till pensionärer (SBTP).

Bostadstillägg är ett tillägg till allmänna pensions- och sjukförsäkringsförmåner. Från och med den 1 januari 2010 administrerar Försäkringskassan enbart bostadstillägg till dem som har sjukersättning eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten administrerar bostadstillägg till dem som har övriga förmåner såsom ålderspension, änkepension m.m.

Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden samt de inkomster och den förmögenhet som den enskilde har. Under 2010 var högsta möjliga BTP till dem som har sjukersättning eller

aktivitetsersättning 93 procent av boendekostnaden upp till 5 000 kronor per månad för ogifta respektive 2 500 kronor per månad för gifta. BTP är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

SBTP är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå efter att en skälig bostadskostnad är betald. En förutsättning för att kunna få SBTP är att BTP är beviljat. Under 2010 ansågs en bostadskostnad som uppgick till högst 6 200 kronor per månad för ogifta och 3 100 kronor per månad för gifta som skälig bostadskostnad. Beloppen för skälig levnadsnivå var 4 786 kronor per månad för ogifta och 4 044 kronor för gifta. SBTP betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till skälig levnadsnivå.

Regler 2010

Ålder	Antal mottagare		Andel av mottagarna av sjuk- eller aktivitetsersättning som har bostadstillägg, procent		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	169	203	13	12	2 725	2 588
20-24	3 240	3 693	51	50	3 221	3 228
25-29	3 718	4 189	61	67	3 281	3 283
30-34	3 210	3 604	55	63	3 229	3 309
35-39	4 386	4 271	43	56	2 995	3 123
40-44	6 278	5 463	34	45	2 825	2 902
45-49	9 054	7 467	32	40	2 738	2 777
50-54	10 874	8 572	28	34	2 742	2 706
55-59	13 207	9 858	23	27	2 713	2 646
60-64	15 778	9 980	18	17	2 609	2 534
Samtliga	69 914	57 300	27	32	2 803	2 838

I tabellen inkluderas både mottagare av bostadstillägg och särskilt bostadstillägg.

Bostadstillägg till personer med sjukersättning eller aktivitetsersättning i december 2010. Av mottagarna av bostadstillägg var 55 procent kvinnor och 45 procent

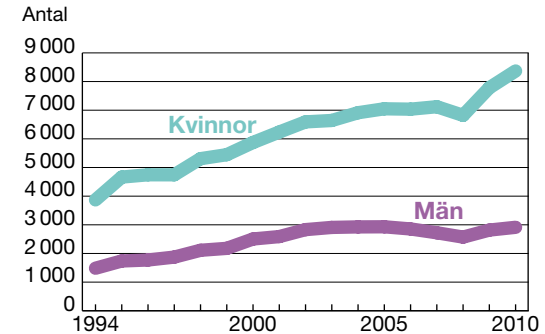
män. Totalt betalades det ut knappt 4,7 miljarder kronor i bostadstillägg under år 2010, varav 55 procent till kvinnor och 45 procent till män.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att avstå från arbete för att vårda en svårt sjuk närstående.

Personer med närståendepenning.

Antalet personer med närståendepenning har ökat under tidsperioden. Detta kan bland annat förklaras av att möjligheten att få närståendepenning har blivit mer känd hos allmänheten, men ökningen kan även bero på att livslängden har ökat i befolkningen. År 2010 var antalet mottagare av närståendepenning närmare 11 300 stycken.

Personer som avstår från förvärvsarbete för att vårda en svårt sjuk person i hemmet eller på en vårdinrättning kan få närståendepenning. I regel kan ersättning för sammanlagt högst 100 dagar betalas ut för varje person som vårdas.

Närståendepenning kan betalas ut i form av hel, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 7,5 prisbasbelopp.

Regler 2010

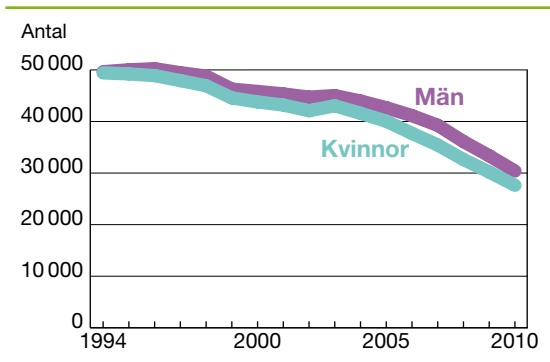
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	81	34	8,4	9,9	5 942	7 944
25-29	213	101	10,3	9,6	7 947	8 343
30-34	414	190	11,8	11,3	9 221	9 785
35-39	700	343	10,1	10,6	8 267	8 991
40-44	1 127	452	9,2	10,7	7 531	9 256
45-49	1 486	509	10,8	10,8	8 925	9 243
50-54	1 614	446	11,0	10,8	9 122	9 637
55-59	1 521	445	12,4	13,2	10 074	11 723
60-	1 213	393	15,8	18,0	12 526	15 416
Samtliga	8 369	2 913	11,6	12,1	9 412	10 476

Närståendepenning 2010. Av totalt knappt 109 miljoner kronor i närståendepenning år 2010 betalades 72 procent ut till kvinnor och 28

procent till män. Av mottagarna av närståendepenning var 74 procent kvinnor och 26 procent män.

Arbets-skadeersättning

Arbets-skadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbets-skada.

Antal egenlivräntor enligt arbets-skadeförsäkringen i december.

Antalet egenlivräntor har minskat under perioden, vilket bland annat beror på en regelförändring 1993 då det infördes strängare krav för att få en arbets-skada godkänd. År 2002 infördes lindrigare bevisregler vid bedömning om en arbets-skada föreligger, vilket kan förklara ökningen i antal det året. År 2003 ändrades reglerna så att endast individer under 65 år beviljades livräntor, vilket delvis förklarar att antalet livräntor mellan 2003 och 2010 sjunker med 34 procent.

Regler 2010

Alla som förvärvsarbetar i landet är försäkrade för arbets-skada. Med arbets-skada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning som Försäkringskassan kan betala ut är för inkomstförlust, tandvårds-kostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall och kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp, vilka från och med den 1:a januari 2010 administreras av Pensionsmyndigheten.

Den största ersättningen som betalas ut från arbets-skadeförsäkringen är egenlivränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbets-skada medför en varaktig nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

Innan det akuta - av arbets-skadan orsakade - sjukdomstillståndet har upphört får den försäkrade vanlig sjuklön eller sjukpenning. Den som har en skada som har visat sig den 1:a januari 2003 eller senare får kompensation för karensdagar när han eller hon beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomstförlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst han eller hon beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande 26 500 kronor per månad år 2010.

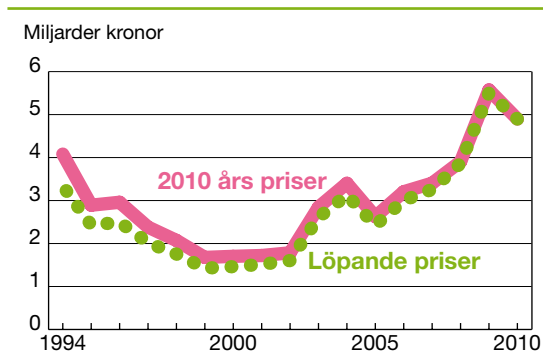
Arbetskadeliivränta i december

2010. Av mottagarna av arbetskadeliivränta var 44 procent kvinnor och 56 procent män. År 2010 utbetalades 3,6 miljarder kronor i arbetskadeliivränta. Av det utbetalda beloppet gick 38 procent till kvinnor och 62 procent till män. Kvinnorna fick i genomsnitt 1 332 kronor, eller 20 procent, lägre ersättning per månad jämfört med männen.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	3	11	12 957	15 406
25-29	17	60	10 232	10 495
30-34	76	159	6 737	8 003
35-39	251	488	6 834	7 477
40-44	955	1 325	6 172	6 910
45-49	1 680	2 707	5 618	6 635
50-54	2 675	3 912	5 434	6 573
55-59	4 614	5 789	5 220	6 425
60-64	8 588	9 733	5 204	6 791
Samtliga	18 859	24 184	5 360	6 692

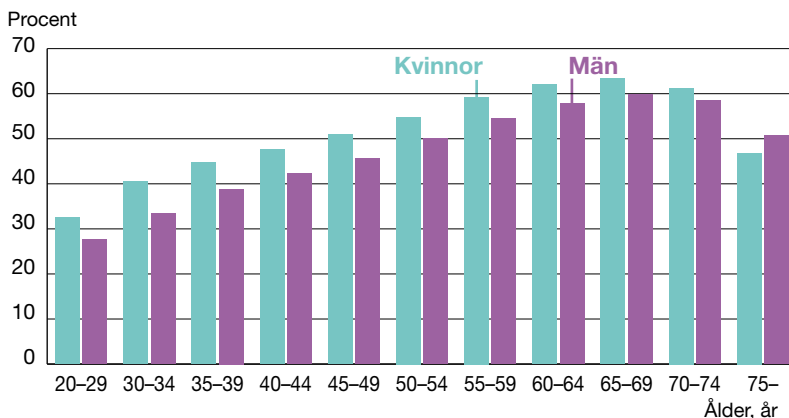
Tandvård

Det statliga tandvårdsstödet ska stimulera befolkningen till regelbundna tandvårdsbesök och möjliggöra för personer med omfattande behov av tandvård att få dem tillgodosedda.

Utbetalt belopp för tandvård. Utgifterna för tandvårdsförsäkringen minskade under större delen av 1990-talet, men regeländringar under 2002 medförde att utgifterna ökade kraftigt. Det nya regelverk som infördes den 1 juli 2008 har inneburit ökade subventioner för patienterna och därmed ökade utgifter för tandvårdsförsäkringen.

År 2010 var utgifterna för tandvård knappt 4,9 miljard kronor. De totala utgifterna för tandvård minskade under år 2010, vilket förklaras av att utgifterna för det gamla tandvårdsstödet nästan försvann helt. Däremot ökade utgifterna för det nya tandvårdsstödet med drygt 4 procent.

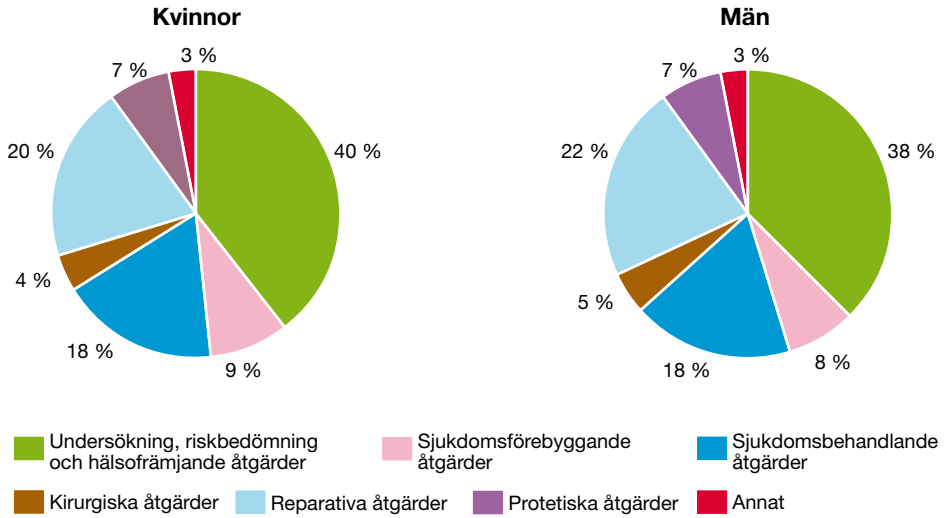

Notera att storleken på det allmänna tandvårdsbidraget är högre i den yngsta och äldsta åldersgruppen, för mer information se regelrutan.

Andel av befolkningen som har använt det allmänna tandvårdsbidraget år 2010. Totalt 47 procent av befolkningen i åldrarna 20 år eller äldre har använt det allmänna

tandvårdsbidraget under 2010. Andelen är högre bland kvinnor än bland män i alla åldersgrupper upp till 74 år.

Andel åtgärder fördelat på åtgärdsgrupp år 2010. Den vanligaste åtgärdsgruppen är undersökningar, riskbedömningar och hälsofrämjande åtgärder (40 procent för kvinnor och 38 procent för män). Dessa används för att konstatera om en patient är frisk, sjuk eller om det finns risk för sjukdom. Reparativa åtgärder, till

exempel lagning av tänder, är den näst vanligaste åtgärdsgruppen. Resterande åtgärder är sjukdomsförebyggande åtgärder (till exempel fluorbehandlingar), protetiska åtgärder (insättning av kronor, broar och dylikt), kirurgiska åtgärder (tanduttagningar och liknande) och annat.

Regler 2010

Tandvården är avgiftsfri för barn upp till och med 19 år. För individer som är 20 år eller äldre infördes den 1 juli 2008 ett nytt tandvårdsstöd som består av två delar, dels ett allmänt tandvårdsbidrag och dels ett högkostnads-skydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera regelbundna besök hos tandläkare och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Bidraget är på 150 kronor per år för personer i åldrarna 30–74 år och 300 kronor per år för åldersgrupperna 20–29 år samt 75 år eller äldre.

Högkostnadsskyddet innebär att patienten vid större behandlingar inte behöver betala hela kostnaden själv. Den ersättning som betalas ut beräknas högst utifrån så kallade referenspriser. Varje tandvårdsåtgärd som berättigar till ersättning har ett referenspris, som är ett pris fastställt av Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket.

Högkostnadsskyddet beräknas inte per kalenderår, utan beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader och som kan påbörjas när den försäkrade önskar. Efter det räknas alla ersättningsberättigade åtgärder som utförs under ersättningsperioden in i högkostnadsskyddet.

- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp ej överstiger 3 000 kronor under ersättningsperioden betalar patienten hela tandvårdskostnaden.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 3 000 kronor men inte 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar staten 50 procent av det ersättningsgrundande beloppet över 3 000 kronor.
- För behandlingar vars ersättningsgrundande belopp överstiger 15 000 kronor under ersättningsperioden betalar staten 85 procent av det ersättningsgrundande beloppet över 15 000 kronor.

Ålder	Antal avslutade ersättningsperioder		Medelbelopp i kronor, utbetalt av Försäkringskassan per avslutad ersättningsperiod	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20-29	22 682	20 463	1 986	2 153
30-34	20 075	18 300	2 326	2 494
35-39	25 821	23 944	2 594	2 634
40-44	31 029	28 714	2 884	2 818
45-49	37 725	35 255	3 229	3 361
50-54	44 753	43 030	3 585	3 769
55-59	54 394	53 886	4 206	4 300
60-64	65 545	67 032	4 629	4 885
65-69	57 631	60 421	4 876	5 085
70-74	37 745	37 075	4 274	4 497
75-	61 036	49 961	4 289	4 466
Samtliga	458 436	438 081	3 854	4 042

Enbart avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet som har lett till en utbetalning inkluderas (dvs. där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor)

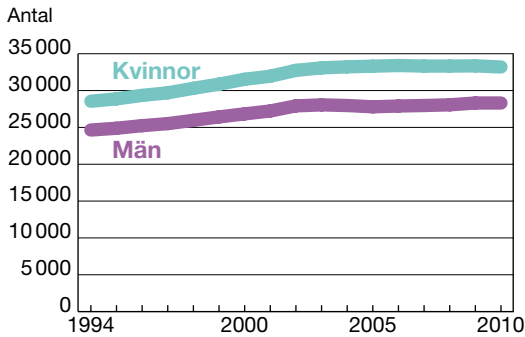
Avslutade ersättningsperioder i högkostnadsskyddet år 2010.

Totalt avslutades år 2010 omkring 897 000 stycken ersättningsperioder i högkostnadsskyddet där det ersättningsgrundande beloppet

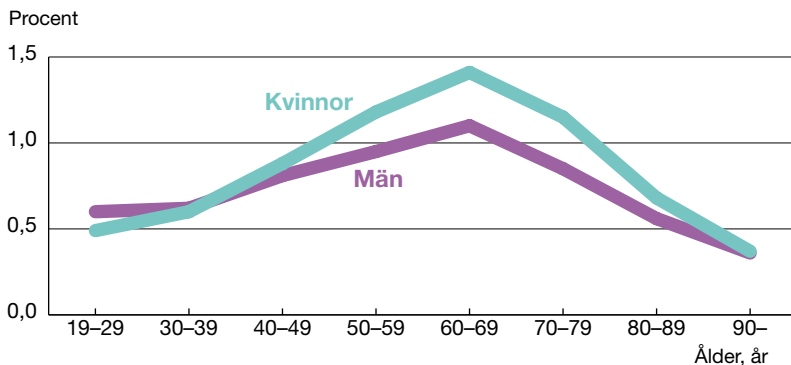
överstigit 3 000 kronor. I genomsnitt utbetalades från Försäkringskassan omkring 3 900 kronor för kvinnor och 4 000 kronor för män per avslutad ersättningsperiod.

Handikappersättning

Handikappersättning ger ekonomisk trygghet till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp av annan person eller har merutgifter på grund av sin funktionsnedsättning.

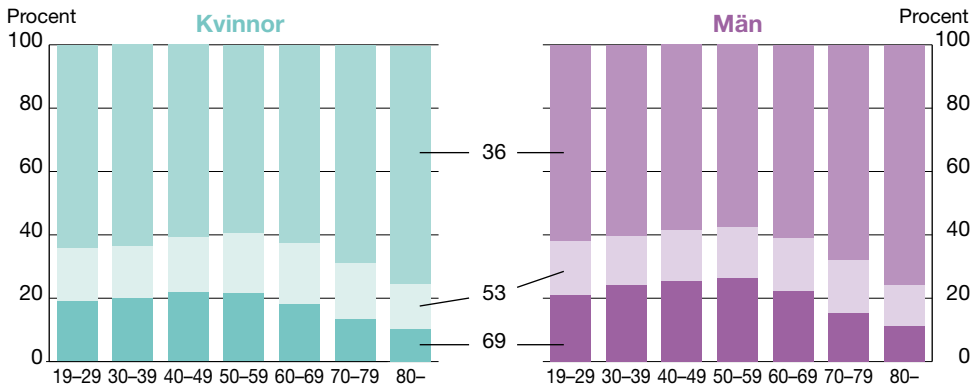

Personer med handikappersättning i december. Antal personer med handikappersättning ökade stadigt från 1990-talets början fram till början av 2000-talet men har därefter planat ut. År 2003 ändrades den nedre åldersgränsen för vilken handikappersättning kunde beviljas från 16 år till 19 år. Antalet personer med handikappersättning var knappt 62 000 år 2010.

Andel av befolkningen med handikappersättning i december 2010. I hela befolkningen 19 år eller äldre hade knappt 1 procent handikappersättning i december 2010. Generellt sett är handikappersättning vanligare bland kvinnor

än bland män, dock inte i unga år vilket bland annat beror på att det är vanligare bland pojkar med medfödda funktionsnedsättningar. Andelen personer med handikappersättning i befolkningen är störst i åldersgruppen 60–69 år.

Handikappersättning efter ersättningsnivå och ålder i december 2010. Drygt 63 procent av kvinnorna och knappt 61 procent av männen med handikappersättning

hade den lägsta nivån av ersättningen (36 procent). Den lägsta nivån är även vanligare i äldre åldersklasser.

En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att han eller hon behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om en person i övrigt har betydande merutgifter på grund av nedsatt funktionsförmåga. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller 19 år och som innan han eller hon

fyllt 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet per år, beroende på hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2010 motsvarade de tre nivåerna 1 272, 1 873 respektive 2 438 kronor per månad. Blinda och personer med ledsyn samt döva och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

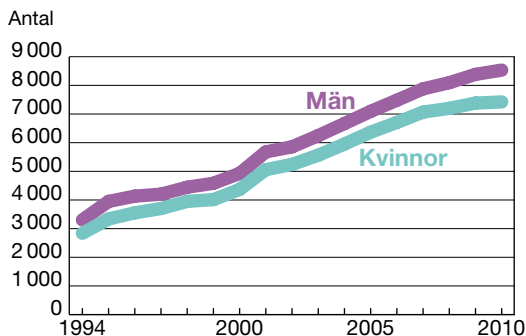
Regler 2010

Handikappersättning i december 2010. Av mottagarna av handikappersättning var 54 procent kvinnor och 46 procent män. Totalt betalades det ut omkring 1,2 miljarder kronor i handikappersättning år 2010, varav drygt 53 procent till kvinnor och knappt 47 procent till män.

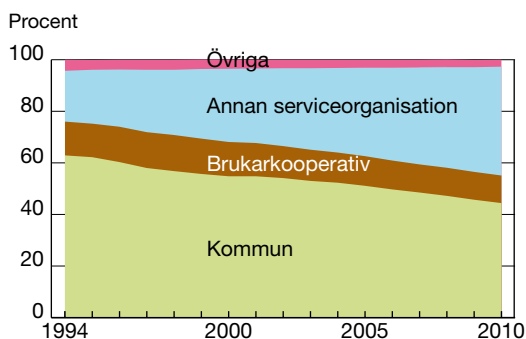
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19-29	3 040	3 926	1 594	1 618
30-39	3 509	3 660	1 605	1 645
40-49	5 533	5 214	1 630	1 664
50-59	6 744	5 449	1 638	1 675
60-69	8 193	6 318	1 599	1 630
70-79	4 251	2 757	1 533	1 549
80-89	1 702	900	1 487	1 485
90-	227	86	1 384	1 395
Samtliga	33 199	28 310	1 597	1 632

Assistansersättning

Genom möjligheten till personliga assistenter ges personer med omfattande funktionsnedsättningar möjlighet att kunna leva som andra.

Personer med assistansersättning i december. Antalet personer med assistansersättning har ökat stadigt sedan mitten av 1990-talet. Från och med år 2001 ändrades reglerna så att personer som är 65 år får behålla den personliga assistans som de beviljats innan de fyllde 65 år, vilket bland annat kan förklara det ökade antalet därefter. Det har under hela tidsperioden funnits fler män än kvinnor som får assistans.

I gruppen övriga ingår sådana som väljer att vara egen arbetsgivare för sina assistenter eller som anordnar sin assistans med hjälp av flera arbetsgivare.

Personer med assistansersättning efter typ av anordnare i december. Andelen som anordnar assistans med hjälp av kommunen har stadigt minskat under tidsperioden till förmån för främst andra serviceorganisationer, där privata assistansanordnare ingår. Andelen som i december år 2010 anordnade assistans med hjälp av kommunen var drygt 44 procent och andelen som anordnade assistans med andra serviceorganisationer var drygt 42 procent. Observera att uppgift om anordnare enbart samlas in vid första beviljandet, vilket innebär att eventuella byten av anordnare inte inkluderas i statistiken.

Assistansersättning kan ges till den som har autism, utvecklingsstörning, betydande begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter hjärnskada i vuxen ålder eller andra varaktiga funktionsnedsättningar som inte beror på normalt åldrande. Nedsättningen måste vara stor och orsaka betydande svårigheter i den dagliga livsföringen. Person som bor i gruppboende eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

Assistansersättningen får endast användas till köp av personlig assistans genom kommunen, brukarkooperativ alternativt privat företag eller för att själv avlöna de personliga assistenter som anlitas till hjälp i den dagliga livsföringen. Assistansersättning betalas med ett belopp per timme, vilket år 2010 motsvarade 252 kronor. Möjlighet finns dock att ansöka om förhöjd ersättning.

Regler 2010

Assistansersättning i december

2010. Av totalt knappt 94 miljoner timmar assistansersättning år 2010 gick 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Männen fick i genomsnitt fler beviljade timmar än kvinnorna i de flesta åldersklasser. Utgifterna för assistansersättning år 2010 var 23,2 miljarder kronor (inkluderar kommunernas utgifter).

	Antal mottagare		Antal timmar i medeltal, december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-14	862	1 227	401	388
15-19	544	787	464	461
20-24	535	765	542	554
25-29	415	597	568	573
30-34	402	533	584	578
35-39	452	509	536	572
40-44	424	503	527	539
45-49	516	549	514	532
50-54	552	510	487	536
55-59	678	635	492	509
60-64	844	793	473	492
65-	1 198	1 125	433	434
Samtliga	7 422	8 533	486	497

Assistansersättning efter personkrets i december 2010.

Personkrets 1 är personer med utvecklingsstörning, autism m.m., personkrets 2 personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder och personkrets 3 personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som inte beror på naturligt åldrande.

Antal personer som beviljats assistansersättning är störst i personkrets 3, vilken motsvarade drygt 60 procent av alla kvinnor och knappt 53 procent av alla män som beviljats assistansersättning. Flest antal timmar per månad

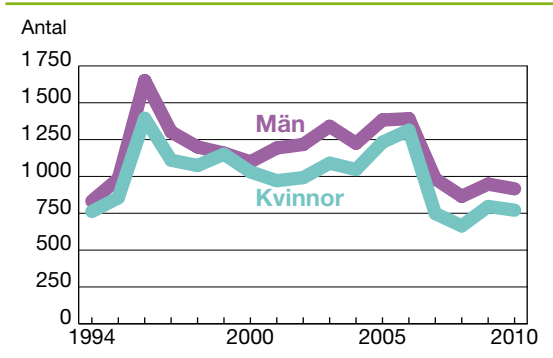
Personkrets	Antal mottagare		Antal timmar i medeltal, december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1	2 547	3 406	499	498
2	337	514	578	600
3	4 341	4 374	474	489
Samtliga	7 225	8 294	488	500

Observera att uppgift om personkrets saknas för vissa personer, varvid uppgifterna för samtliga skiljer sig något från de som redovisas i tidigare tabell.

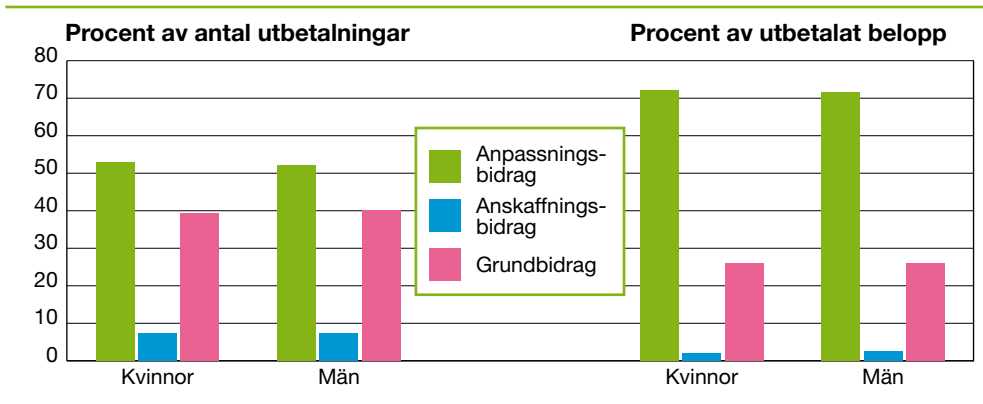
beviljas till personer i personkrets 2, vilket beror på att denna grupp möter funktionshinder som i genomsnitt förorsakar mer omfattande behov av stöd och service än personer i de andra personkretsarna.

Bilstöd

Bilstöd ska underlätta för personer som har varaktiga funktionsnedsättningar som gör att de har svårt att förflytta sig.

Antal beviljade bilstöd. Bilstödet infördes 1988. Eftersom det fram till och med år 2006 enbart var möjligt att få ett nytt bilstöd vart sjunde år förekommer det toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. Sedan år 2007 kan ett nytt bilstöd beviljas vart nionde år. Det är något färre kvinnor än män som får denna ersättning.

Bilstöd efter typ av bidrag år 2010.

Den vanligaste typen av bilstöd år 2010 var anpassningsbidrag, vilket motsvarade knappt 53 respektive drygt 52 procent av alla bilstöd

som betalades ut för kvinnor och män. Av det utbetalda beloppet år 2010 betalades knappt 72 procent ut i form av anpassningsbidrag för kvinnor och män.

Bilstöd består av flera bidrag. Det finns två bidrag för att köpa bil – grundbidrag och anskaffningsbidrag. Grundbidrag kan ges för inköp av bil och kan beviljas vart nionde år. Beroende på inkomsten kan anskaffningsbidrag också vara aktuellt. Anpassningsbidrag kan beviljas för anpassning av fordon. Bilstöd kan i vissa fall även beviljas för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motor-

fordon som motorcykel eller moped. Grundförutsättningen för att få bilstöd är att den enskilde ska ha en varaktig funktionsnedsättning som innebär väsentliga svårigheter att förflytta sig eller att använda allmänna kommunikationer. Föräldrar som har ett barn med funktionsnedsättning kan i vissa fall ha rätt till bilstöd om de behöver bilen för att kunna förflytta sig tillsammans med barnet.

Regler 2010

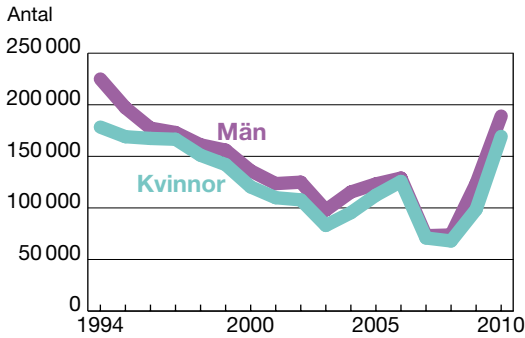
Bilstöd år 2010. Av mottagarna av bilstöd var drygt 46 procent kvinnor och knappt 54 procent män. Totalt betalades det ut 259,2 miljoner kronor i bilstöd år 2010, varav drygt 45 procent till kvinnor och knappt 55 procent till män.

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0–15	211	284	105 183	118 983
16–19	58	61	134 866	95 476
20–24	48	57	134 791	156 463
25–29	30	40	212 473	79 269
30–34	35	58	112 940	121 505
35–39	76	83	130 441	176 882
40–44	93	126	119 662	106 897
45–49	117	127	105 995	113 003
50–54	103	96	105 109	155 232
55–59	94	84	93 571	173 539
60–64	88	88	133 606	108 127
65–	42	45	183 135	87 946
Samtliga	995	1 149	119 927	125 505

Annan utbetalning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning betalas ut till arbetslösa personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning.

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning betalas ut av Försäkringskassan, men kostnadsansvaret ligger hos Arbetsförmedlingen. Under år 2010 fick omkring 358 000 personer aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, varav något fler var män än kvinnor.

Regler 2010

En person som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program via Arbetsförmedlingen får aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning från Försäkringskassan. Exempel på program som berättigar till aktivitetsstöd är jobb- och utvecklingsgaranti, arbetspraktik och stöd till start av näringsverksamhet. Deltagare som uppfyller villkoren för a-kassa får aktivitetsstöd med högst 680 kronor per dag och minst 320 kronor per dag år 2010. Deltagare som inte uppfyller villkoren för a-kassa får aktivitetsstöd på garantinivån 223 kronor per dag år 2010.

Personer som är 18–24 år och som deltar i jobbgarantin för ungdomar och arbetslivsintroduktion får utvecklingsersättning i stället för aktivitetsstöd på garantinivå om de inte uppfyller villkoren för a-kassa. Utvecklingsersättning lämnas år 2010 med 135 kr per dag om inte deltagaren saknar slutbetyg från gymnasiet och är under 20 år, då lämnas utvecklingsersättning med 48 kr per dag. Utvecklingsersättningen är till skillnad från aktivitetsstödet en skattefri ersättning.

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16-24 ¹	40 453	58 180	102	107	195	219
varav						
utvecklings- ersättning	31 143	42 907	99	102	130	130
aktivitetsstöd	13 007	20 520	81	89	385	435
25-29	16 183	22 292	93	102	357	402
30-34	14 920	16 845	92	96	419	447
35-39	17 584	15 830	101	101	454	483
40-44	19 549	15 830	108	107	464	499
45-49	19 081	16 420	114	116	469	514
50-54	15 687	15 254	123	123	478	523
55-59	13 822	14 412	132	132	492	540
60-	12 015	13 945	143	140	523	574
Samtliga	169 294	189 008	110	111	401	415

¹ Antalet för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning summerar inte till antalet för åldersgruppen 16-24 år. Detta beror på att en person både kan ha fått utvecklingsersättning och aktivitetsstöd under året. Summan för åldersgruppen 16-24 år anger dock unika individer som har fått någon av dessa ersättningar under året.

Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning år 2010. Av mottagarna av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning var 47 procent kvinnor och 53 procent

män. Totalt betalades det ut 16,2 miljarder kronor i aktivitetsstöd och utvecklingsersättning under år 2010, varav 46 procent till kvinnor och 54 procent till män.

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de publikationer som har givits ut av Försäkringskassan mellan januari 2010 och juli 2011

Beställ eller ladda ner via Försäkringskassans hemsida www.forsakringskassan.se.

Barn, familj och handikapp

Rättsfallsöversikt – personlig assistans (Anser 2011:1)

Särlevande föräldrar och deras barns boende och underhåll (Socialförsäkringsrapport 2011:5)

Intygskrav inom tillfällig föräldrapenning. En utvärdering av införd reform 1 juli 2008 (Socialförsäkringsrapport 2011:1)

Orsaker till att föräldrar inte ansökte om jämställdhetsbonus år 2010 (Socialförsäkringsrapport 2010:15)

Outnyttjad föräldrapenning. En studie om föräldrapenningdagar som inte har använts (Socialförsäkringsrapport 2010:14)

Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken (Socialförsäkringsrapport 2010:10)

Jämställdhetsbonusen – en effektutvärdering (Socialförsäkringsrapport 2010:5)

Föräldrars syn på Försäkringskassans information om föräldraförsäkringen. Resultat från en enkätundersökning hösten 2009 (Socialförsäkringsrapport 2010:3)

Papporna och motiven. Den svenska föräldraledigheten i ett geografiskt perspektiv. The fathers and the motives. (Working Papers in Social Insurance 2010:1)

Sjukförmåner

Undersökning av i vilken utsträckning information om det statliga tandvårdsstödet nått befolkningen (Socialförsäkringsrapport 2011:10)

Nyttjande av det statliga tandvårdsstöd som infördes 1 juli 2008. Analys utifrån ett demografiskt och socioekonomiskt perspektiv (Socialförsäkringsrapport 2011:9)

Försäkringskassans samarbetspartners kännedom om de nya reglerna i sjukförsäkringen. Resultat från en undersökning hösten 2010 (Socialförsäkringsrapport 2011:8)

Försäkringsmedicinska beslutsstödet. En långtidssuppföljning av förändringar i sjukskrivningsmönster (Socialförsäkringsrapport 2011:7)

Nya ohälsomått inom sjukförsäkringen. En introduktion till det nya sjukpenningtalet samt nybeviljade sjukersättningar eller aktivitetsersättningar per 1000 registrerade försäkrade (Socialförsäkringsrapport 2011:6)

Vad kostar olika sjukdomar i sjukförsäkringen? Kostnader för sjukpenning i sjukskrivningar (över 14 dagar) samt sjukersättning och aktivitetsersättning år 2009 fördelat på diagnos (Socialförsäkringsrapport 2011:4)

Analys av kvaliteten i rapporteringen till Försäkringskassan inom det statliga tandvårdsstödet (Socialförsäkringsrapport 2011:2)

Sjukskrivning i olika yrken. Antal ersatta sjukskrivningsdagar från Försäkringskassan per anställd år 2008 (Socialförsäkringsrapport 2010:17)

Långtidssjukskrivna. Beskrivande statistik 1999–2009: kön, ålder, arbetsmarknadsstatus, sjukskrivningslängd, och diagnospanorama (Socialförsäkringsrapport 2010:16)

Prisutvecklingen inom tandvården 2008–2009 samt analys av patientkostnaden i det gamla respektive nya tandvårdsstödet (Socialförsäkringsrapport 2010:13)

Utvärdering av handlägningsprocessen inför deltagande i aktiv insats. En försöksverksamhet med alternativa insatser för långtidssjukskrivna (Socialförsäkringsrapport 2010:12)

Det nya tandvårdsstödet från den 1 juli 2008. Besöksfrekvenser i förebyggande syfte, samt effekterna av skyddet mot höga kostnader (Socialförsäkringsrapport 2010:11)

Underlättar tidiga insatser i sjukskrivningsprocessen återgången i arbete? (Socialförsäkringsrapport 2010:9)

Tidiga insatser i sjukfallen – vad leder de till? (Socialförsäkringsrapport 2010:8)

Beslutsstödet. Sjukskrivningsmönster före och efter införandet av specifika försäkringsmedicinska rekommendationer för psykiska sjukdomar (Socialförsäkringsrapport 2010:7)

Hälsa, arbetsmarknadsanknytning och behov av stödjande insatser hos personer med sjuk- och aktivitetsersättning (Socialförsäkringsrapport 2010:2)

Tidig bedömning – en analys av faktorer som påverkar tidpunkten för överlämnande av ärenden till LFC (Socialförsäkringsrapport 2010:1)

Övriga

Mellan arbete och sjukdom. Rapport från forskarseminariet i Umeå 19–20 januari 2011 (Socialförsäkringsrapport 2011:3)

Social Insurance in Figures 2010 (Socialförsäkringen i siffror)

Socialförsäkringen i siffror 2010 (Socialförsäkringen i siffror)

Global kris – Håller välfärdssystemen? Rapport från forskarseminarium i Umeå 20–21 januari 2010 (Socialförsäkringsrapport 2010:6)

Försäkringskassans kundundersökning. Riksmätning 2009:2 (Socialförsäkringsrapport 2010:4)

Regeringsrättens domar i socialförsäkringsmål. Januari 2005–december 2009. En rättsfallsöversikt (Anser 2010:1)

Socialförsäkringen i siffror 2011

Socialförsäkringen är ett naturligt inslag i de flestas liv. Den har stor betydelse inte bara för människors trygghet och välfärd, utan också för samhällsekonomin. År 2010 omfattade utgifterna för de försäkrings- och bidragssystem som administrerades av Försäkringskassan totalt 211 miljarder kronor, vilket motsvarar 6 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

Försäkringskassan ger årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ett antal försäkringar och bidrag inom ramen för socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar och betalar ut. Dessa försäkringar och bidrag beskrivs här i tabeller, kartor och diagram utifrån områdena socialförsäkringens omfattning och finansiering, registrerade försäkrade, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt för annan utbetalning.